

Trädplan för Lidingö

2017-01

**Alléer - Frukträd - Förslag - Trädvård - Inventering -
Nyplantering**





Trädplan Lidingö

Trädplan för Lidingö, alléer mm, är gjord med stöd av bidrag för lokal naturvård, LONA, från länsstyrelsen i Stockholm

Beställare:

Robert Lilja, Lidingö Stad

Utförd av:

Anna Krus, Byggnadsantikvarie

Nico van Gelderen, Landskapsarkitekt

Projektgrupp:

Robert Lilja

Karin Tufvesson Hjelmfeldt

Eva Robins

Ulla Bejrum

Foton, där inget annat anges, är tagna av Nyréns arkitektkontor.

Typsektioner, där inget annat anges, är hämtade från Trädplan 1999 av Henri Hanus Heim.

Historiska kartor: Lantmäteriets arkiv.

Innehåll

Inledning

Bakgrund trädplan för Lidingö Stad	4
------------------------------------	---

Alléer

Den svenska alléns historia	5
-----------------------------	---

Beskrivning enskilda alléer

1 Tyktorpsvägens allé	6
2 Hustegaholms gård	9
3 Östra Yttringe	12
4 Kristinehäll	14
5a Elfviksgård - Elfviksvägen	16
5b Elfviks gård - Söderåsvägen	18
5c Elfviks gård - Elfviks Uddväg	22
5d Elfviks gård - Huvudallé	24
6 Kyrkallén - Lidingö Kyrka	26
7 Ekholmsnäsvägen - Hersby Gård	28
8 Västra Allén - Brevik	31
9 Stora Allén - Brevik	34
10a Hövdingevägen - Brevik	38
10b Södra Kungsvägen - Brevik	40
11 Östra Allén - Brevik	42
12 Ekholmsnäs gård	44
13 Skärsätra gård - Näckrosvägen	46
14 Vasavägen - Klotpilallé	48
15 Rönnvägen - Fågelsträcket	50
16 Villatorget - Bygge och Bo	52
17 Islinge Hamnväg	54
18 Hörnet Stockholms-Kyrk-Vasavägen	56
19a Krykvägen - Lönnallé	58
19b Krykvägen - Hamlade lindar	60
19c Krykvägen - Björkallé	62
20 Vasavägen - Björkallé	64
21 Lerbovägen	66
22 Södra Kungsvägen	68

Torgplanteringar

1 Källängstorget	70
2 Baggebytorget	72
3 Larsbergstorget	74
4 Breviks torg	76

Fruktträdgårdar

1 Elfviks fruktträdgård	77
2 Hersby trädgård	80
3 Bo Gårds fruktträdgård	82

Översiktskarta

84

Inledning

Lidingö stad har tagit fram denna trädplan gällande beskrivning och förslag på skötsel och förnyelse av stadens alléer, vissa gatuträd, träd i torgmiljö och fruktträd. När vi tittade på stadens trädplan från 1999 saknade vi ett antal alléer, samt även en hel del viktiga träd i vägmiljö. Trädplanen från 1999 är dessutom 15 år gammal och det är viktigt att få reda på vad som har förändrats under dessa år och även viktigt att ha ett uppdaterat material att utgå ifrån i skötsel- och förvaltningsarbetet.

Trädplanen för Lidingö Stad behandlar träd som behöver någon form av individuell skötsel. Planen omfattar alléer och gatuträd, träd i hårdgjorda ytor på torg och trottoarer samt fruktträd. Den behandlar de befintliga träden men föreslår också förnyelse genom nyplantering.

Trädplan 2014 är en uppdatering av Trädplan 1999. Föreslagna åtgärder som återplantering är just förslag, som får provas och förankras i varje enskilt fall och mot årlig budget.

Alléer

Texten i detta avsnitt är hämtat från "Trädplan för Lidingö 1999" av Henri Hanus Heim. Texterna i beskrivningen av de enskilda alléerna är dels baserade på samma trädplan, men har reviderats och kompletterats.

Den svenska alléens historia

De första alléerna i Sverige planterades i slutet på 1600-talet. Förebilden går att finna i de monumentala franska barockparkerna med sin stränga geometri. Parken anlades ofta kring en central axel som utgick från huvudbyggnaden. Från huvudaxel utgick ytterligare axlar och det var vanligt att dessa liksom huvudaxeln kantades av planterade träd. I Sverige började de första barockparkerna anläggas vid slott och herrgårdar under 1600-talets andra hälft men det stora flertalet anlades först under 1700-talet. Vid många gårdar användes alléträden till gårdens försörjning. Träden kunde hamlas eller beskäras. Lövet användes som kreatursfoder och grövre grenar användes till ved. Träden i allén användes vintertid, när vägarna var översnöade, som "snökäppar" med vars hjälp man kunde räkna ut vägens sträckning.

Allén idag

Alléns ursprungliga funktion som maktsymbol är idag överspelad men den är fortfarande viktig som landskapselement och ofta skyddsvärd som kulturmiljö. Enskilda äldre träd kan utgöra en skyddsvärd biotop för utrotningshotade djur- eller växtarter. Alléer omfattas därför av biotopskydd enligt Miljöbalken. Med allé avses här lövträd i enkel eller dubbel rad som består av minst fem vuxna träd längs en väg.

Det enskilda trädet kan utgöra en trafiksäkerhetsrisk. Det är vanligt att vägbanan i äldre alléer har breddats till följd av större trafikmängder och nya tekniska krav. Gamla träd hamnar då farligt nära dagens trafik vilken dessutom håller mycket högre hastigheter än då träden planterades. Detta är varken bra för träden eller trafikanterna och måste i möjligaste mån undvikas.

Alléerna på Lidingö

De äldsta alléerna på Lidingön planterades troligen i slutet på 1700-talet sedan släkten Banér lämnat Lidingö och gårdarna fått nya ägare. Den enda allén som kunnat dateras mer exakt är den vid Ekholmsnäs gård som planterades 1785 (Vandra på Lidingö, 1979). Under första halvan av 1900-talet var det mycket vanligt att plantera alléer utmed uppfarterna till gårdar, sommarvillor och nyanlagda bostadsområden. En del träd i dessa alléer finns kvar än i dag.

Svårigheter med förnyelse av gamla alléer

I äldre alléer uppstår med tiden många luckor och om allén skall bevaras måste man så småningom förnygra den. Att då avverka de återstående träden för att ge plats för nyplanteringar väcker ofta känslor, särskilt hos dem som minns miljön från sin barndom. Man möter mindre opposition om träd kontinuerligt planteras i de luckor som uppstår när äldre träd har dött. Detta arbetssätt leder dock till en oenhetlig allé vars karaktär skiljer sig från den ursprungliga. I vissa fall kan detta vara motiverat men det finns stora praktiska svårigheter att övervinna om man vill etablera nya träd i luckorna mellan äldre. De äldre trädens kronor stjälar mycket ljus från de nyplanterade vilket är ett problem om de nyplanterade träden är ljuskrävande. Under mark råder ännu större konkurrens. De äldre trädens rötter är här stora konkurrenter om markvatten och näring.

Vilket sätt som är bäst går inte att säga generellt. Förutsättningarna måste vägas mot varandra i varje enskilt fall. Ofta kan någon form av kompromiss föredras.

Exempel på metoder som kan användas vid förnyelse av äldre alléer:

- Avverkning och nyplantering.
- Etappvis avverkning och nyplantering (Tiden mellan varje etapp bör vara maximalt 10 år).
- Plantering i befintliga luckor (Ofta dåligt etableringsresultat - Leder till ett ojämnt utseende).
- Nyplantering först då merparten av de äldre träden dött.

1 Tyktorpsvägens allé

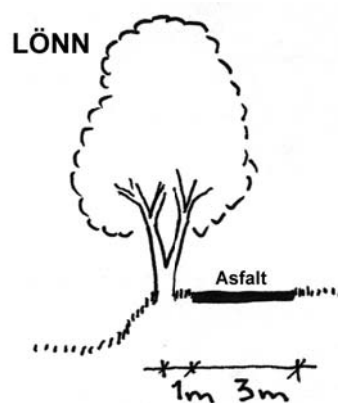
Vägen: Tyktorpsvägen och Ängshyddevägen mellan Sticklingevägen och Lidingövarvet. En landsväg med hastighetsbegränsning 30km/h.

Allén: En ca 500 meter i huvudsak ensidig Lönnallé (*Acer platanoides*), planterad i slutet på 1800-talet. Trädavståndet i raden är 9 meter och mellan raderna 5 meter

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Typsektion

Historia

Den till största delen ensidiga trädraden utmed Tyktorpsvägen går tidigast att finna på 1902 års karta (Karta över Danderyds Skeppslag). Ursprunget till Tyktorpsvägen går dock att finna mycket tidigare som en stig mellan Sticklinge gård och stranden nere vid Värtan. Härifrån rodde man med båt över till fastlandet för att sälja gårdens produkter i Stockholm. Sedan mitten av 1600-talet har stigen haft i stort sett samma sträckning som i dag och på 1846 års karta har Tyktorpsvägen tecknats som landsväg med en ångbåtsbrygga nere vid stranden. På 1970-talet asfalterades Tyktorpsvägen ned till Lidingövarvet och en mötesplats anlades i en lucka i trädraden.

Nuvarande utseende

Trädraden ligger idag som ett vackert pärlband i brynet mellan äng och skog. Den smala vägen med sina trädstammar som skjuter upp precis i kanten ger vägsträckan en stark karaktär.

De flesta får sin upplevelse av allén från vägen. Härifrån upplever man färden på vägen som ett rytmiskt bildspel där stammar och trädkronor utgör ramen kring en sekvens av utblickar över ängen. Träden i raden är av varierande status. Totalt finns idag 53 lönnar, mest utmed södra sidan av vägen. Utöver detta finns en stor björk, några självsådda askar och några päronträd. Inom trädradens södra del, ner

mot Lidingövarvet, har en del träd avverkats och åtta lönnar har planterats.

Inom trädradens övriga delar har ingen nyplantering skett under den senaste 15-års perioden. Här saknas 13 lönnar för att erhålla en enhetlig trädrad. Många lönnar har döda grenar i kronorna. Vissa träd har allvarliga rötskador.

Att vägen asfalterades har säkert lett till en tuffare miljö för trädens rötter. Trädens placering högt upp i innerslanten medför relativt torra och magra växtbetingelser. Regnvattnet från vägbanan dräneras snabbt bort. Vägkroppens asfaltyta inklusive förstärkningsmaterial bidrar sannolikt till att växtbäddsvolymen blir begränsad och att jorden kompakteras. Placeringen medför även att träden är särskilt utsatta för vägsalt.

De allra flesta träden är upp emot 100 år gamla och hade kunnat leva länge till om de vuxit i naturen eller i en park. Nu har många av träden åldrats i förtid och endast ett fåtal kommer att nå en optimal ålder.

Vid vägkurvan mot Lidingövarvet finns en större vildvuxen yta med mycket sly som gör det svårt att uppleva allén och landskapet.



Tyktorpsvägens allé, inventering och nyplanteringsförslag.

Framtid

De friska träden i allén kan säkert överleva i ytterligare 50 år (en lönn blir ca 150 år gammal) men alla träd med redan nedsatt vitalitet kommer att dö tidigare med många luckor i trädraden till följd. Träden kommer dessutom att kräva mer vård än i dag i fråga om säkerhets- och uppbyggnadsbeskränning. Vad som behövs är förnyring av allén genom nyplantering/ersättning i olika etapper för att undvika ännu större ingrepp. Dessutom behövs en strategi för att ge träden bättre skydd mot påkörning och jordkompaktering.

Nyplanteringsförslag

Fortsatt ersättning/nyplantering i två etapper:

Steg 1. Nyplantering med ca 15-20 lönnar. Handlar om befintliga luckor, om ersättning av lönnarna i sämsta skick samt ersättning av avvikande trädslag (ask, björk).

Steg 2. Ersättning av ytterligare 15-20 lönnar som är i dåligt skick.

De resterande lönnarna är i princip friska och kan säkert leva i ytterligare 50 år.

Vid nyplantering av träd bör dessa placeras i höjd med dagens vägbana. Om de planteras för långt ut av praktiska planterings- eller trafiksäkerhetsskäl hamnar de för lågt och kronan måste därmed stammas upp högre om utblicken över ängen skall kunna behållas. Träden bör skyddas mot framtida påkörningsskador. Det kan räcka med visuella skydd. Exempelvis skulle ett stängsel motsvarande de som används vid hästagar kunna användas. Dessa har formen av en lysande orange ledningstråd som spänts upp mellan tunna stålstolpar. Ett annat alternativ är att använda sig av två träpålar som slås ned på vägsidan av varje träd. Dessa får då ta de smällar från väghyvlar och dylikt som i annat fall kan skada stammen.

Skötsel

Lönnarna utmed Tyktorpsvägen har i allmänhet dåligt uppbyggda kronor med många döda grenar och fläkskador till följd. Det är av säkerhetsskäl viktigast att avlägsna de döda grenar som finns i trädens kronor. Denna beskärning kan kompletteras med uppbyggnadsbeskränning för att förebygga framtida problem. Ansvarig trädvårdare bör ge trädet förutsättningarna att utveckla en bättre krona som har



potential att klara sig på längre sikt.

Viktigt för upplevelsen av trädraden är att den hålls fri från sly och buskar i sin närmaste omgivning. En ren ängsyta mellan träden understryker stammarnas vertikala riktning och förtydligar den rytm som uppstår då man åker längs Tyktorpsvägen. Uppstamning av kvistar och grenar bör göras till tre meters höjd. Sly och buskröjning under träden bör göras kontinuerlig vart femte år.



2 Hustegaholms gård

Vägen: Uppfartsväg i grus till Hustegaholm med hastighetsbegränsning 50km/h.

Yttre allén: En ca 200 meter lång oxelallé (Sorbus intermedia) närmast Elfviksvägen, troligen anlagd före år 1900. Trädavståndet i raden är 9 meter och mellan raderna 8 meter

Inre allén: En knappt 200 meter lång hamlad lindallé (Tilia x vulgaris) närmast Hustegaholms gård, troligen anlagd i början av 1800-talet. Trädavståndet i raden är ca 5,5 meter och mellan raderna 6-7 meter

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.



Häradsekonomiska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.

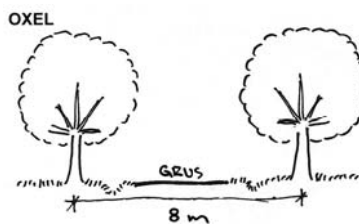
Historia

Hustegaholms herrgård uppfördes i slutet på 1700-talet och allén närmast gården bör ha planterats samtidigt eller kort därefter. De äldsta lindarna har en betydande stamtjocklek och har med vissa avbrott varit hamlade fram tills idag. Belägg för att det vid denna tidpunkt funnits en allé vid Hustegaholms gård finns dock inte på några kartor. Först på 1917-25 års karta finns allén medtagen och då i hela sin längd ut mot Elfviksvägen. På denna karta illustreras också en allé utmed den lilla vägen som genar upp mot Elfviksvägen. Här var det troligen inte fråga om någon riktig allé utan bara träd som självsått sig i diken utmed vägen. Oxelallén har troligen planterats först i början på 1900-talet.

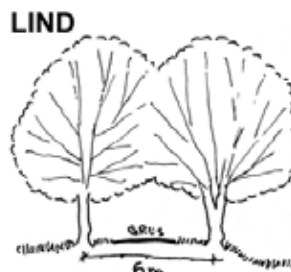
Nuvarande utseende

När man idag svänger av från Elfviksvägen upp mot Hustegaholms gård passerar man först en gammal lind och sedan resterna av den tidigare oxelallén. Vägen följer topografin förbi två skogsdungar. Ca 15-20 gamla oxlar växer fortfarande kvar, dels solitära och dels i brynet. Utmed norra sidan finns även en stor ask.

Förbi oxlarna går vägen ned i en sänka för att sedan åter vända uppåt i backen mot gården, nu kantad av gamla hamlade lindar. Lindarna har under en



Typsektion Yttre allén



Typsektion inre allén

period inte hamlats. Siktlinjer ut mot omgivande landskap är begränsad dels pga mycket sly, buskar och närliggande träd, dels pga lindarnas täta stamskott.

Framtid

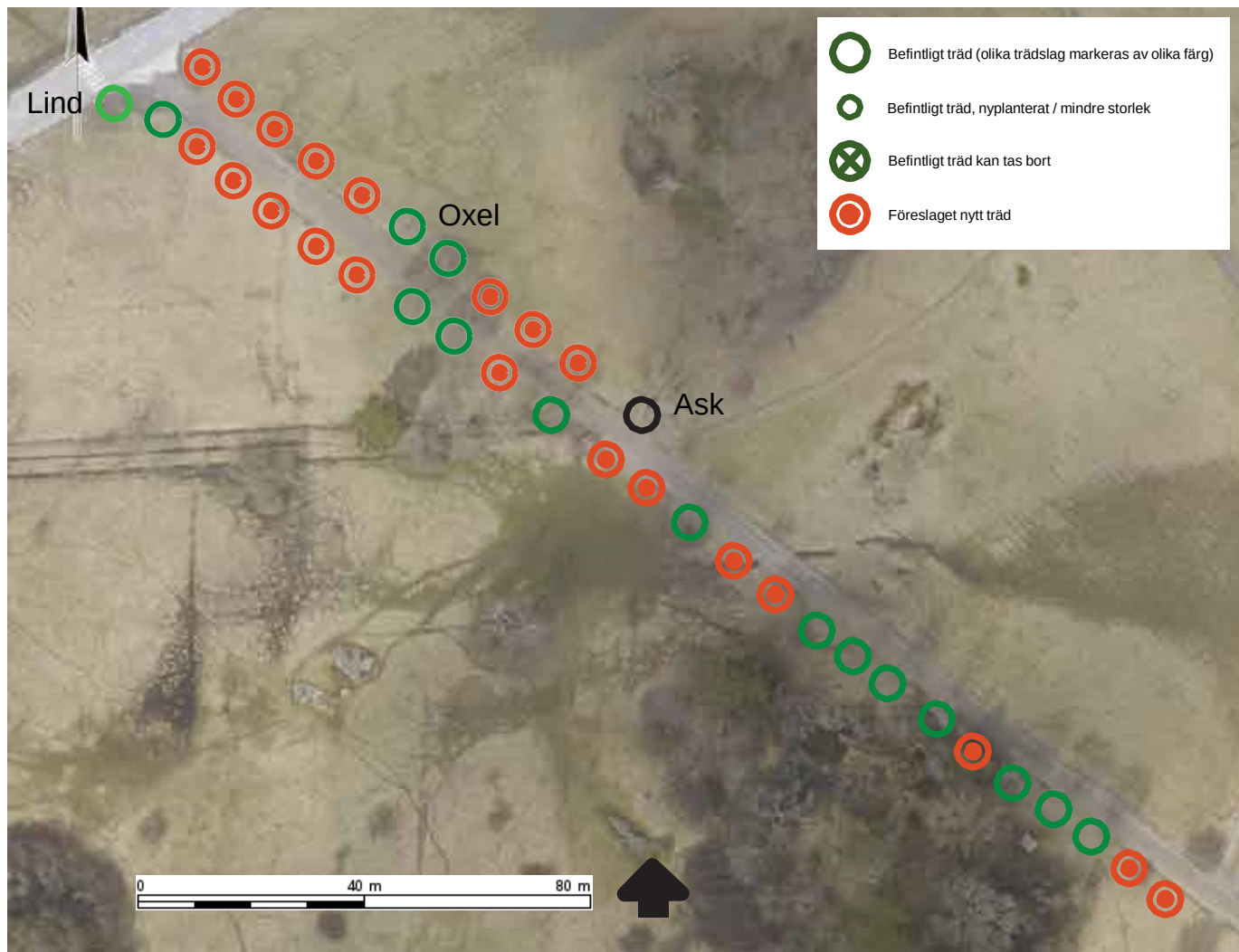
Yttre allén: Oxelallén är i behov av förnyelse. Endast 16 träd av det ursprungliga antalet, som uppskattats till drygt 40, finns kvar. Vid en nyplantering är det viktigast att sträckan närmast Elfviksvägen återplanteras. Utmed resten av vägen skulle man kunna nöja sig med en enkelsidig plantering.

Inre allén: Lindallén är i stort sett komplett, endast ett fåtal luckor finns i allén, men upp mot gården tunnas raden ut. Det är inte aktuellt att nyplantera i allén under det närmaste århundradet. Eventuellt kan de två luckorna i allén kompletteras med nya träd.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Yttre allén: Nyplantering ca 20 oxlar.

Inre allén: Eventuell komplettering med några lindar (stora plantor). Röjning av sly, buskar och nya spontana träd (ek, ask). Beskränning/borttagning av större träd som konkurrerar med kronan. Lindarna ska fortsättningsvis hamlas vart femte år och regelbundet stamkvistas.



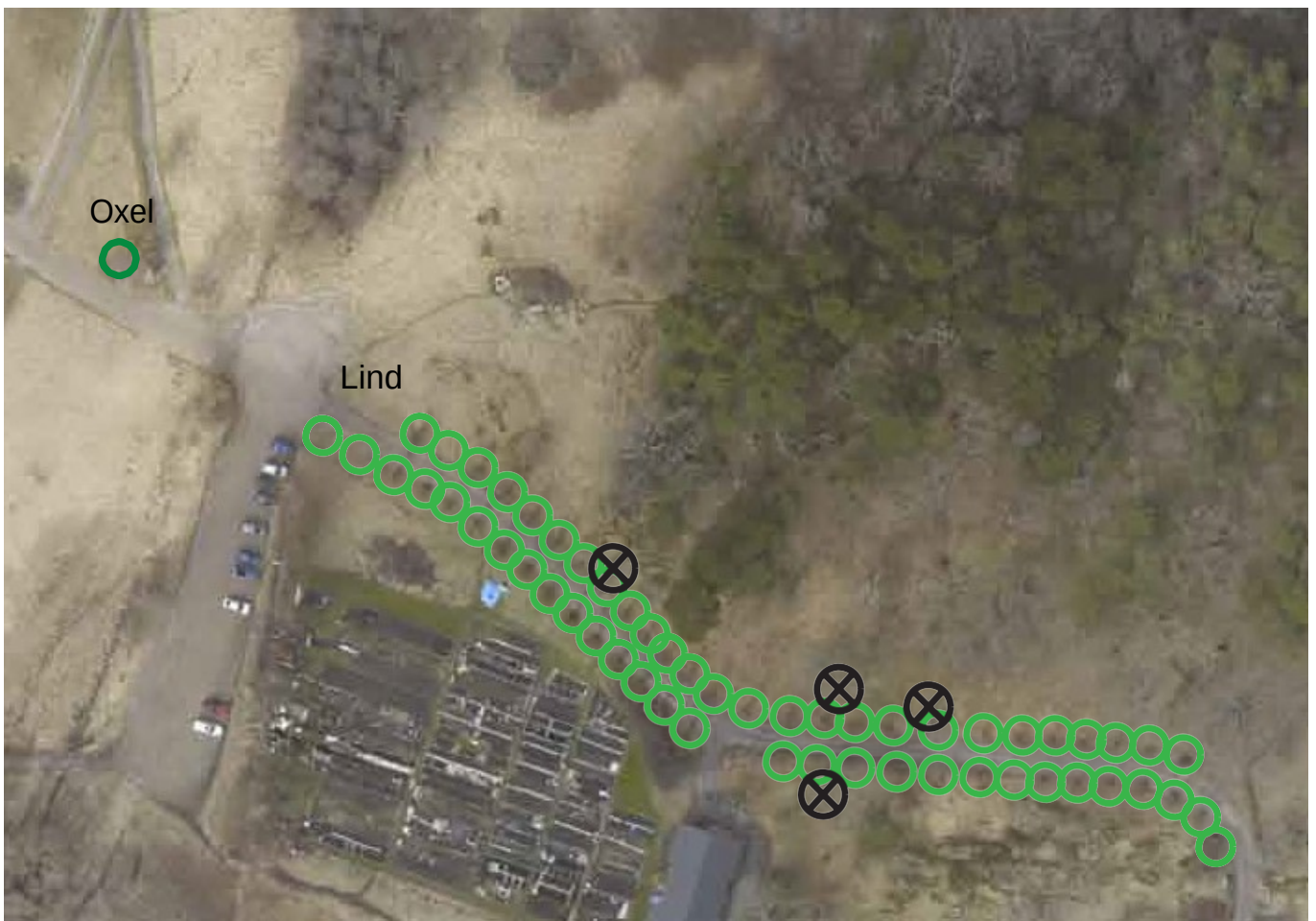
Hustegaholms gård, yttre allén, inventering och nyplanteringsförslag.



Hustegaholms gård, yttre allén mot öster. Till vänster den stora asken.



Hustegaholms gård, inre allén.



Hustegaholms gård, inre allén. inventering och förslag beskärning/borttagning konkurrerande stora träd.

3 Östra Yttringe

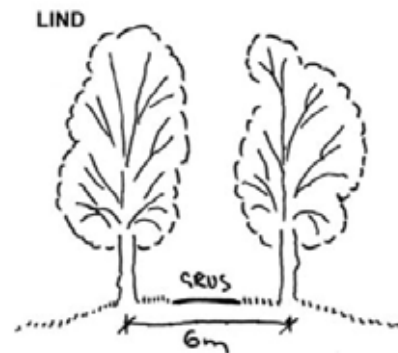
Vägen: Uppfartsväg i grus till Östra Yttringe med hastighetsbegränsning 50km/h.

Allén: En drygt 80 meter lång lindallé (*Tilia x vulgaris*) kompletterad med oxel (*Sorbus intermedia*). Allén är troligen anlagd i slutet på 1800-talet och kompletterad med oxel i början på 1900-talet. Trädavståndet i raden är ursprungligen 9-10 meter och mellan raderna 6 meter. Oxeln har planterats in på olika avstånd i luckorna mellan lindarna och självsådda gamla lövträd.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Typsektion

Historia

Allén vid Östra Yttringe finns dokumenterad på ”Plankarta över Stockholms stad med Omnejd” 1917-25. Lindarna som utgör stommen i dagens allé är dock planterade tidigare, troligen under senare delen av 1800-talet. Värt att notera är att det fram tills nyligen fanns ytterligare två stora träd i allén vilket kan tyda på att allén har en ännu äldre historia. Det kan också ha varit enskilda självsådda vägträd som fått stå kvar när allén anlades. Det senast avlägsnade trädet var en ask med en ansenlig ålder på upp emot 190 år. De tre återstående oxlarna som ingår i allén kan ha planterats kort efter att lindarna planterades. De olika planteringsavstånd som använts tyder på att de inte planterats samtidigt.

Nuvarande utseende

Allén vid Östra Yttringe är ett betydande landskapselement. När man färdas på Elfviksvägen möts man av alléns bredsida där den skär genom det omgivande åkerlandskapet. De olika trädslagen i allén och deras olika åldrar gör allén till ett bra exempel på en sk blandallé. Kontrasten mellan de höga, smala lindarna och de låga, rundkroniga oxlarna är dock större än vad man normalt brukar eftersträva. Två

gulblommiga hästkastanjer har fått komplettera allén för 20-30 år sedan. Dessa rätt ovanliga träd bidrar ytterligare till alléns mångfald av trädarter. Både vid alléns entré och vid södra delen finns mycket sly och buskar som försvårar upplevelsen av allén som en del av det kringliggande landskapet.

Framtid

Inga av de gamla träden är i riktigt bra skick men lindarna klarar sig säkert i ytterligare ett århundrade. Oxlarna har troligen inte så lång tid kvar och behöver därmed ersättas, helst med ett trädslag som matchar alléns karaktär bättre. Allén kan mycket väl även i framtiden bibehålla sin karaktär som blandallé.

Nyplanteringsförslag

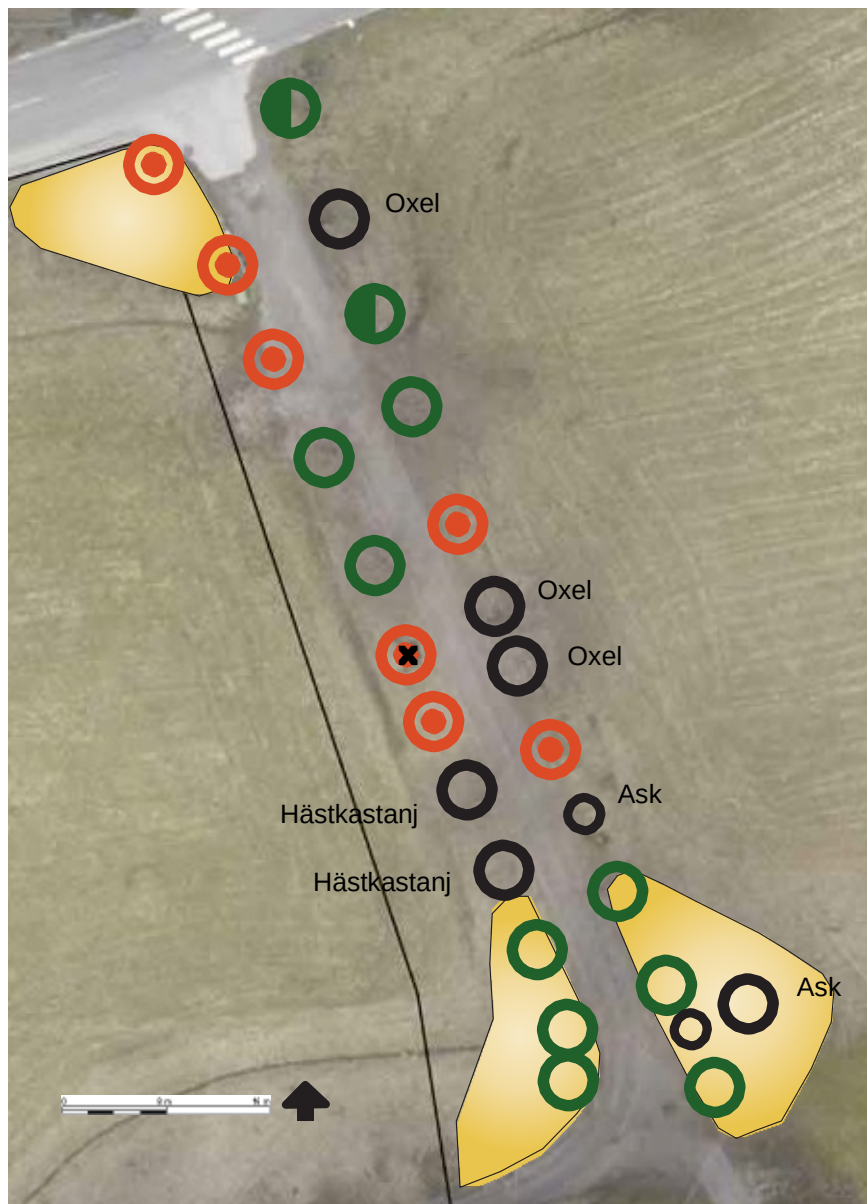
Fortsatt ersättning/nyplantering i två etapper:

- Steg 1. Nya träd planteras i befintliga luckor. Träden i sämsta skick ersätts. Det handlar totalt om nio nya träd. Som trädslag förslås lind, med eventuellt någon gulblommig hästkastanj eller ask. Viktigt är då att de nya träden planteras parallellt med träden på vägens andra sida. Nyplantering utförs så att god vägsikt bibehålls.
- Steg 2. Oxlarna avverkas och nya träd planteras: gulblommig hästkastanj eller ask.

-  Befintligt träd (olika trädslag markeras av olika färg)
-  Befintligt träd, nyplanterat / mindre storlek
-  Befintligt träd kan tas bort
-  Föreslaget nytt träd
-  Befintligt träd kan ersättas av nytt
-  Röjning sly och buskar



Allé Östra Yttringe, vy mot norr.



Inventering och nyplanteringsförslag Östra Yttringe. Grön = Lind.

Skötsel

Buskar och sly ska röjas mellan träderna och i alléns direkta omgivning. Den aktuella uppstammingshöjden på fem meter måste även framledes upprätthållas så att trädkronorna friställs från marken.



Allé Östra Yttringe, vy mot söder.



Allé Östra Yttringe, vy mot söder.

4 Kristinehäll

Vägen: Grusväg förbi Kristinehäll med hastighetsbegränsning 30km/h.

Allén: En drygt 40 meter lång trädrad av lind (Tilia x vulgaris). Trädraden är troligen anlagd under 1900-talets första hälft. Trädavståndet i raden är varierande mellan 2-5 meter.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även trädraden.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.

Historia

Trädraden vid Kristinehäll består av unga träd i åldern 50-60 år. Avsikten med planteringen var troligen att trädplantorna skulle hamlats eller formbeskurits till en lindhäck.

Nuvarande utseende

Då avsikten med lindarna sannolikt aldrig var att de skulle växa sig stora har de inte fått erforderlig uppbyggnadsbeskränning. Grenvinklarna är ofta snäva och dubbeltoppar är inget ovanligt med hållfasthetsproblem som följd. De uppvuxna träden har också en oproportionerlig höjd i jämförelse med huset.

Framtid

Om allén ska bevaras i nuvarande utseende kommer lindarna att behöva kontinuerliga beskärningsinsatser, bland annat för att inte växa sig för stora över huset på andra sidan vägen. Det kan tyckas ohållbart i längden att vårda dessa träd så intensivt då de står relativt isolerat. Några möjliga angreppssätt kunde vara följande:

- Alternativ 1. Avverka träden och plantera nya lindar som hamlas.
- Alternativ 2. Avverka träden och ersätt med ett mindre trädslag som inte kräver intensiv vård.

Nyplanteringsförslag

Alternativ 1 eller 2, beroende på vilken skötselnivå som anses rimlig.



Lindallé Kristinehäll, vy mot söder.



Inventeringskarta Kristinehäll.



Lindallé Kristinehäll, vy mot norr.

5a Elfviks gård - Elfviksvägen

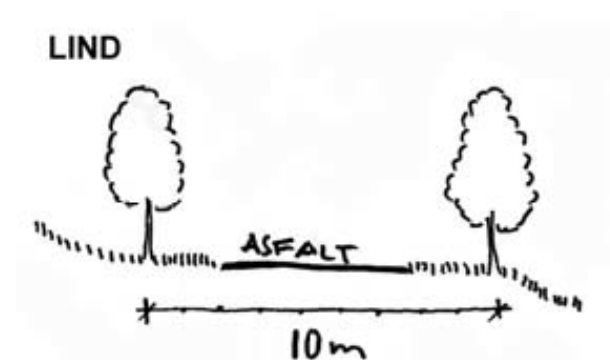
Vägen: Elfviksvägen upp mot Elfviks gård. Landsväg med hastighetsbegränsning 50km/h.

Allén: En knappt 700 meter lång lindallé (Tilia x vulgaris) nyplanterad 1989-1994. Ursprungligen en blandallé troligen anlagd i slutet på 1700-talet eller i början på 1800-talet. Trädavståndet är idag 16 meter och avståndet mellan raderna är 10 meter

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.



Häradsekonomiska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Typsektion

Historia

Den gamla allén planterades troligtvis i samband med uppförandet av huvudbyggnaden omkring år 1775. Allén finns beskriven på 1846 års Lidingökarta. Allén har förnyats i två etapper sedan 1989 och består nu av relativt likstora parklindar.

Nuvarande utseende

Allén delar, på sin väg upp mot Elfviks gård, det öppna ängslandskapet i två delar. Trädraderna formar ett starkt perspektiv. De flesta träden har i dagsläget nått en höjd av 6-7 meter. Vissa träd dock bytts ut och har därför en mindre storlek.

Framtid

Träden i allén har alla förutsättningar att frodas och utvecklas i flera århundraden framöver.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Träden befinner sig i ett skede då många av dem fortfarande är i behov av kontinuerlig uppbyggnadsbeskärning. Några träd är i dåligt skick och behöver ersättas, helst med största möjliga storlek.



Lindallé Elfviksvägen, vy mot väster



Elfviksvägen upp mot Elfviks gård, inventering.



Lindallé Elfviksvägen, vy mot öster.

5b Elfviks gård - Söderåsvägen

Vägen: Söderåsvägen. Hastighetsbegränsning 30 km/h.

Alléer: Förlängningen av Elfviksvägen mot öster, som är entré till Elfviks gård, är delvis planterad med ask.

Utmed Söderåsvägen finns en blandallé: första delen med ek, sedan ask och ridåer, sedan en mellandel med lind och till slut nedre delen närmast vattnet med al som dominerar och inslag av lönn.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även alléerna.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.

Nuvarande utseende / Framtid

De flesta träden utmed Söderåsvägen är i gott skick och allén kommer inte att behöva nyplanteras inom en överskådlig framtid. Det finns en större lucka inom ekdelen. Komplettering med lind kan övervägas.



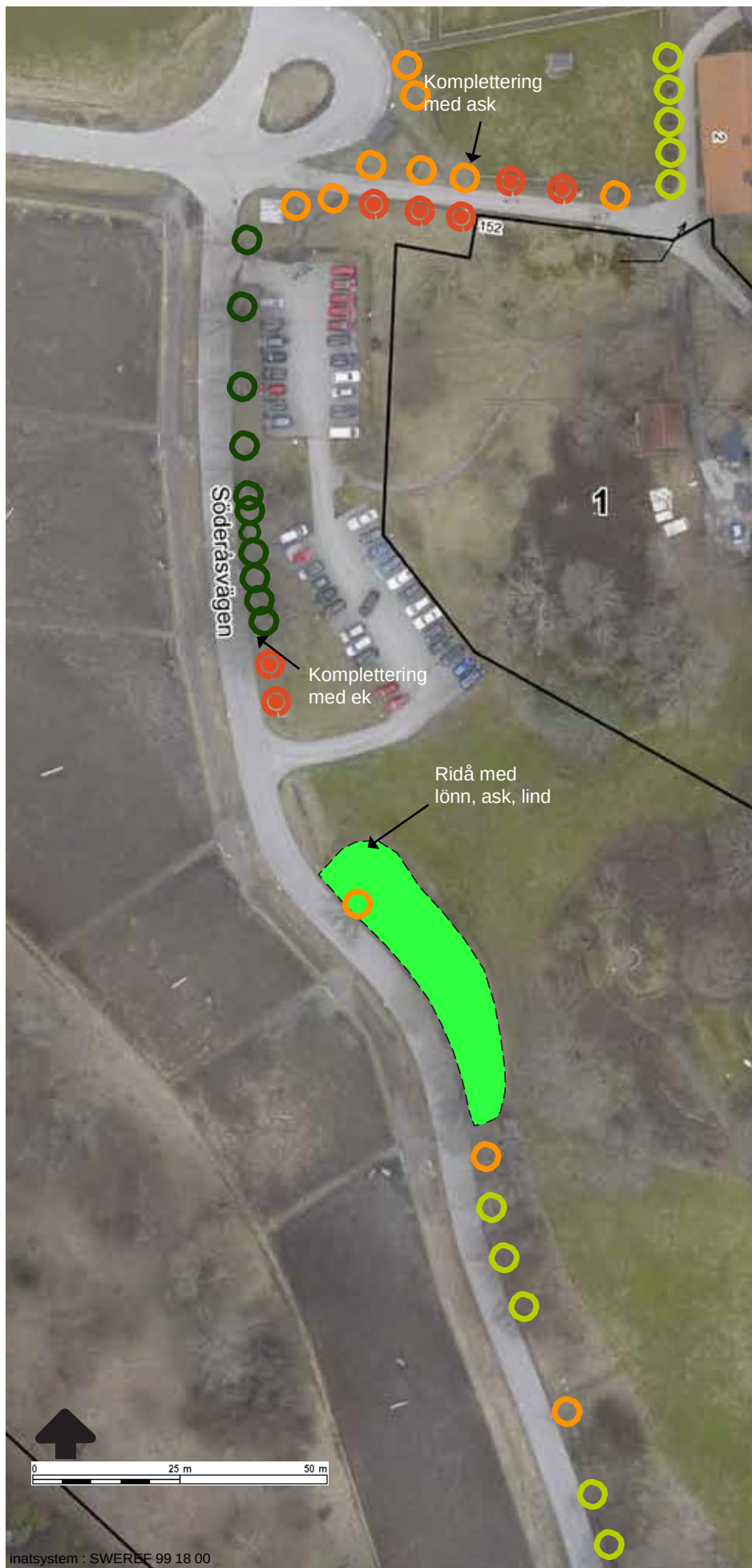
Mellersta delen med lind.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Nyplantering av ask i Elfviksvägens förlängning och flera ekar utmed Söderåsvägen, enligt karta.

Söderåsvägen, norra trädraden med ek.





- Befintligt träd (olika trädslag markeras av olika färg)
- Befintligt träd, nyplanterat / mindre storlek
- Befintligt träd kan tas bort
- Föreslaget nytt träd

Förklaring

mörkgrön = ek
 ljusgrön = lind
 ljusbrun = ask
 mörkbrun = al
 svart = lönn

Söderåsvägen, norra delen, inventering och nyplanteringsförslag.



Lönnplanteringen vid nedre delen.



Nedre delen med al, inslag av lönn.



Söderåsvägen, södra delen, inventering.

5c Elfviks gård - Elfviks Uddväg

Vägen: Elfviks Uddväg.

Allé: En ca 350 meter lång lindallé (Tilia x vulgaris) enkelsidig utmed södra kanten av Elfviks Uddväg, endast sydligaste delen är dubbelsidig. Trädavståndet är ca 17 meter. Det finns även en rad askar inom norra delen av Elfviks gårdscentrum.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Lindallén utmed Elfviks Uddvägs nordvästra del

Historia

Den nuvarande gårdens historia sträcker sig tillbaka till 1770-talet då huvudbyggnaden uppfördes. Elfviks gård är den enda jordbruksfastigheten som fortfarande är aktiv på Lidingö.

Nuvarande utseende / Framtid

Lindarna utmed Elfviks Uddväg utgör den norra och östra avgränsningen av Elfviks gårdscentrum. Träden är i gott skick. Det finns dock flera luckor och mot söder saknas fortsättningen.

Askraden inom norra delen av gården är i gott skick. Det saknas några träd.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

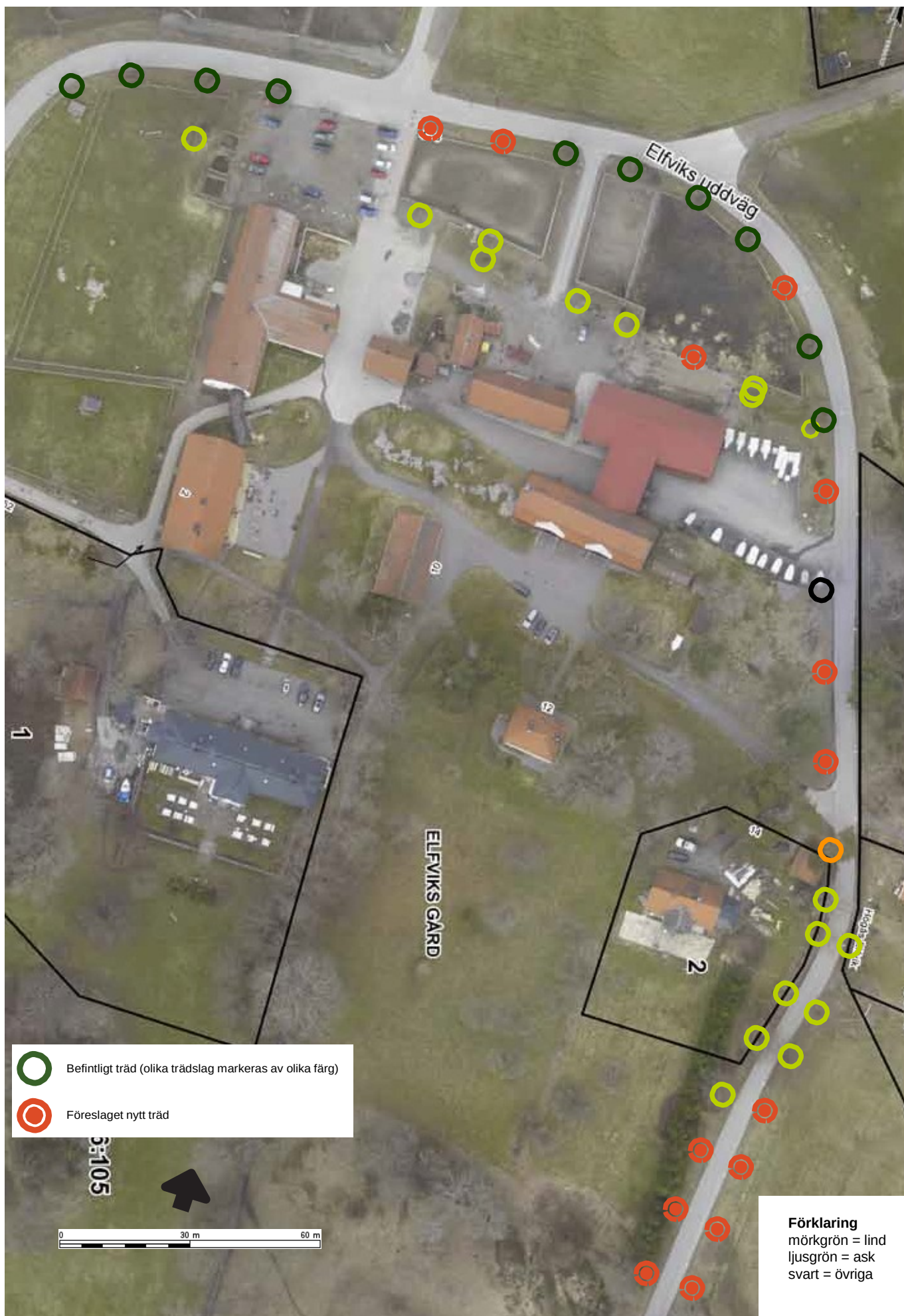
Nyplantering i luckorna. Inom gården kan askraden kompletteras.



Lindallén utmed Elfviks Uddvägs södra del



Askraden på Elfviks gårdscentrum.



5d Elfviks gård - Huvudallé

Vägen: Elfviks gårdspark huvudaxel, gångväg.

Allé: En ca 300 meter lång blandallé, dubbelsidig, utmed Elfviks gårdsparks huvudaxel med varierande träдавstånd.

Skötsel: Lidingö Stad sköter allén.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Alléns norra avslutning med alm och ask, sikt mot söder

Historia

Elfviks gård är en av Lidingös bäst bevarade gårdsmiljöer. Huvudbyggnaden uppfördes 1775 och har sedan dess haft flertalet ägare. Huvudallén i parken ner mot vattnet anlades i mitten av 1800-talet.

Nuvarande utseende / Framtid

Elviks Gårds huvudaxelallé består till största delen av gamla och stora träd: ask, alm, lind, lönn och även bok. Det finns flera luckor. Flera träd kan stå kvar under många år. För andra finns dock behov av förnyelse. Det gäller bl.a. almarna (almsjuka) samt sjuka askar.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Nyplantering kan ske i ett fåtal luckor.



Alléns norra del vid huset med bok, sikt mot söder.



Alléns södra avslutning med ask, sikt mot norr.



Mellersta delen med bl.a. lönn och lind, sikt mot söder.



Elfviks gårdsparks huvudallé, inventering och nyplanteringsförslag.

6 Kyrkallén - Lidingö Kyrka

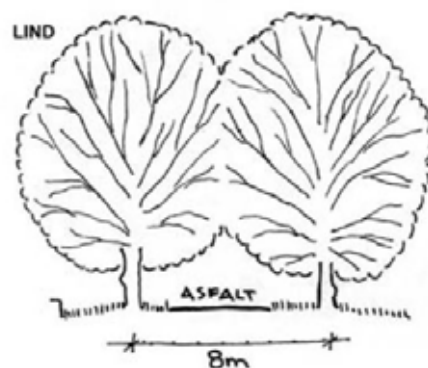
Vägen: Kyrkallén i anslutning till Lidingö Kyrka med hastighetsbegränsning 30km/h.

Allén: En 90 meter lång lindallé (Tilia x vulgaris) troligen anlagd i mitten på 1800-talet. Trädavståndet i raden är 11-12 meter och mellan raderna är avståndet 8 meter.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter de delar av allén som står på stadens mark.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Typsektion

Historia

Kyrkallén finns representerad på 1846 års karta över Lidingön. Framför kyrkan planterades 1810 de lindar som står kvar än idag (Gregory Ljungberg, Lidingö genom tiderna, 1977). Dessa lindar är förmodligen något äldre än träden i Kyrkallén. De grövsta stammarna här har förvisso något större diameter än dem på kyrkogården men det kan bero på att de inte hamlats lika länge.

Nuvarande utseende

De stora lindarna bildar idag en 90 meter lång och mörk tunnel från kyrkan ned mot prästgården, där Ekholmsnäs vägens gamla dragning ansluter. Söder om prästgården, mot Ekholmsvägens nuvarande dragning, övergår den dubbelsidiga till en enkelsidig allé med huvudsakligen ask samt en lönn.

På lindalléns västra sida har en skogsdunge vuxit upp mittemot prästgården. Mellan träden växer ganska mycket sly och buskar. På alléns östra sida dominerar utsikten över kyrkogården.

På västra sidan har två nya lindar planterats under den senaste 15-årsperioden. I dagsläget finns tre luckor i trädraden, alla på västra sidan.

Framtid

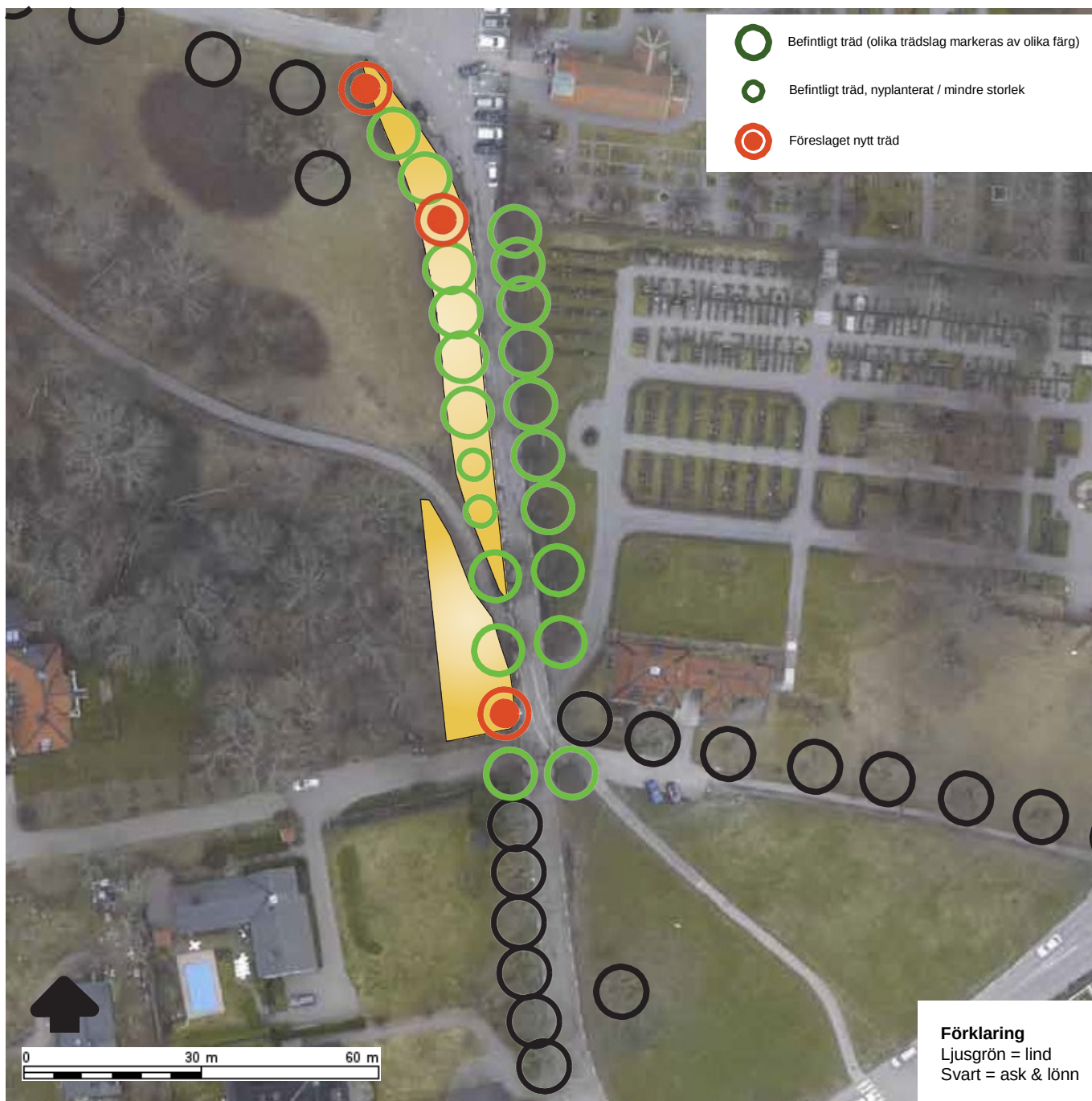
Alléträden är alla i god kondition och bör kunna växa vidare på platsen i många år framöver. Kyrkallén har med tiden blivit mörkare sedan träd och buskar från väster trängt sig närmare inpå. Idag är känslan densamma som att befinna sig på en skogsväg. Det är viktigt att åter friställa allén från omgivningen så att man från skuggan under träden kan se ut över det solbelysta gräset. I den närmaste omgivningen på alléns västra sida bör självsådda träd samt de buskar som planterats under träden avlägsnas.

Nyplanteringsförslag

Plantering av tre lindar i luckorna på västra sidan på stadens mark.

Skötsel

Förutom den röjning av sly, buskar och träd som är nödvändig i anslutning till allén behövs avlastningsbeskrning.



Kyrkallén, inventering och planteringsförslag



Kyrkallén, vy vid kyrkan mot söder



Kyrkallén, lindarna utmed kyrkogården

7 Ekholmsnäsvägen - Hersby Gård

Vägen: Ekholmsnäsvägen utmed Lidingö Kyrkogård med hastighetsbegränsning 50km/h.

Allén: ca 500 meter lång allé av ask (*Fraxinus excelsior*) och några ekar, troligen anlagd i slutet av 1700-talet. Trädavståndet är ca 14 meter (med vissa avvikelser upp till 18 m) och allén är idag ensidig.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter de träd som står på stadens mark.



Häradsekonomiska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.

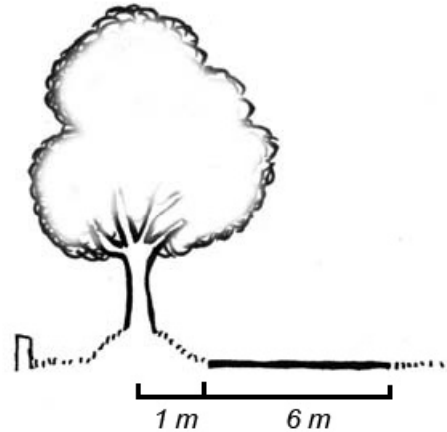
Historia

Ekholmsnäsvägen var tidigare landsvägen som ledde till gårdarna Långängen, Ekholmsnäs, Catrinelund och Gåshaga. Allén utgick från Hersby gård och var på 1846 års karta över Lidingö en dubbelsidig allé med samma utsträckning som idag. Allén är troligen planterad något tidigare, troligen i slutet av 1700-talet eller början på 1800-talet. På 1902 års karta över Lidingö har träden på den södra sidan av vägen försvunnit och allén har sedan dess varit ensidig. Från Hersby Gård utgick tidigare även en allé utmed vägen mot Gångsätra. Av denna allé finns inga spår kvar idag.

Nuvarande utseende

Idag kantas Ekholmsnäsvägen utmed kyrkogården av praktfulla gamla träd med grova stammar och grenar. Vissa träd har en välutvecklad kandelaberform vilket är ett tecken på att träden tidigare varit hamlade. Trädens kondition är varierande vilket främst beror på markförhållandena. Vissa träd växer på mycket god jord medan andra växer på i stort sett jordfria klippfällor. Trafiken utmed Ekholmsnäsvägen är också ett hot mot träden. Särskilt träden i den östra delen av allén lider av påkörningsskador då de ofta står kant i kant med vägen. Dessa skador har i många fall lett till att träden angripits av röttsvamp med ytterligare sämre vitalitet som följd. Asfaltering och trafiken på

Trädplan för Lidingö



Typsektion Ekholmsnäsvägen

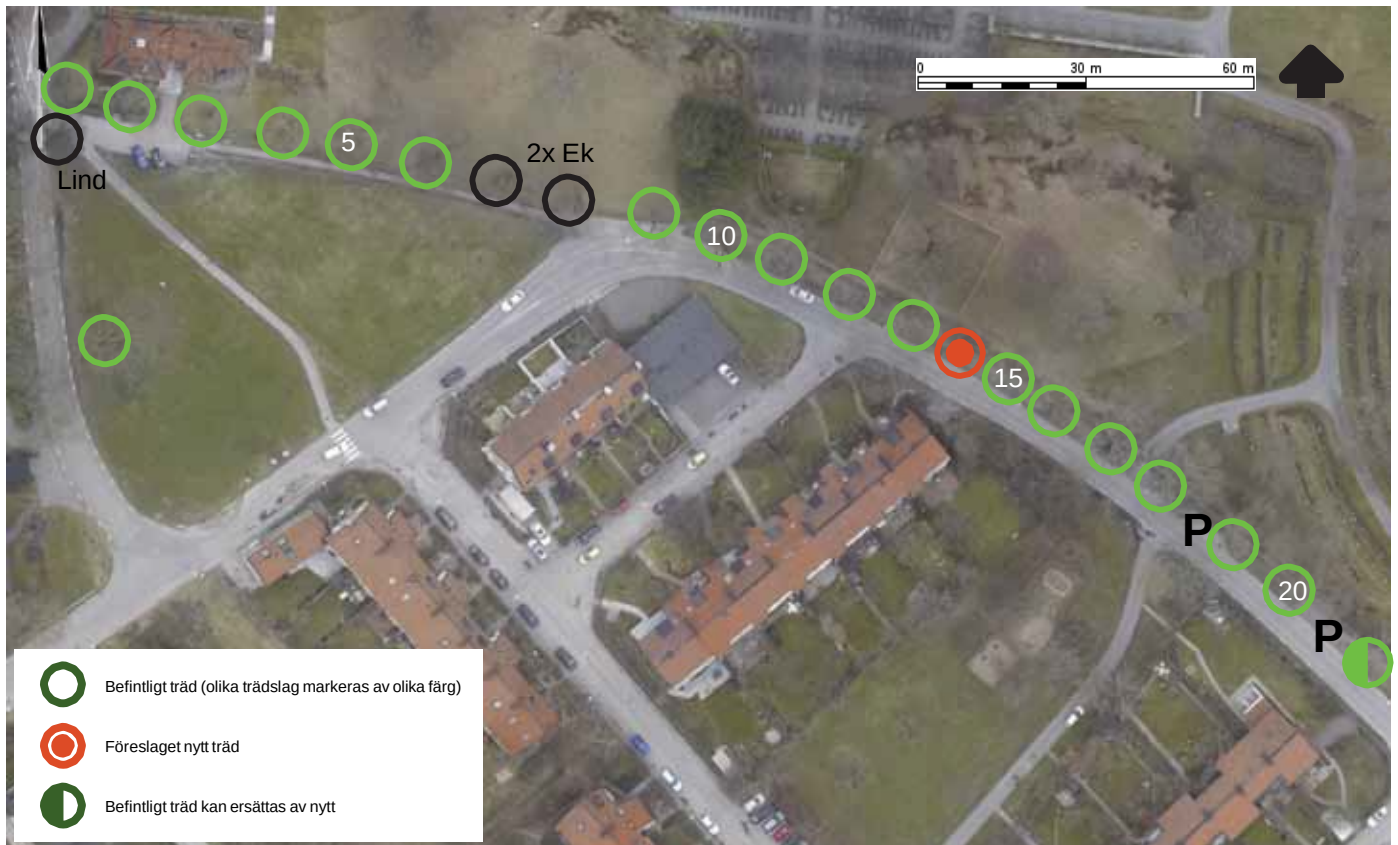
vägen kan också ha bidragit till en allmän försämring av trädens tillstånd då den leder till att jorden komprimeras och rötternas livsmiljö försämras. Konkurrenten från närstående yngre träd som har utvecklat sig till kronkonkurrenter har blivit ett problem.

Framtid

De flesta av träden utmed Ekholmsnäsvägen har fortfarande en god vitalitet. Några askar är dock i dålig kondition och kan av säkerhetsskäl behöva avverkas – och ersättas. Dessa träd finns i alléns östra del där trafikskadorna är vanliga. Vid en nyplantering är det därför viktigt att skydda träden mot framtida påkörningsskador. Det bästa är om det går att plantera de nya träden längre ifrån vägen men det är inte alltid möjligt. Ett alternativ är att plantera träden på en mindre jordvall bredvid vägen. De skyddas då från trafiken samtidigt som de får tillgång till en större jordvolym vilket är bra för trädens utveckling.

Nyplanteringsförslag

Nyplantering kan göras i de tre luckor som idag finns i allén och två almar som är i dåligt skick kan ersättas.



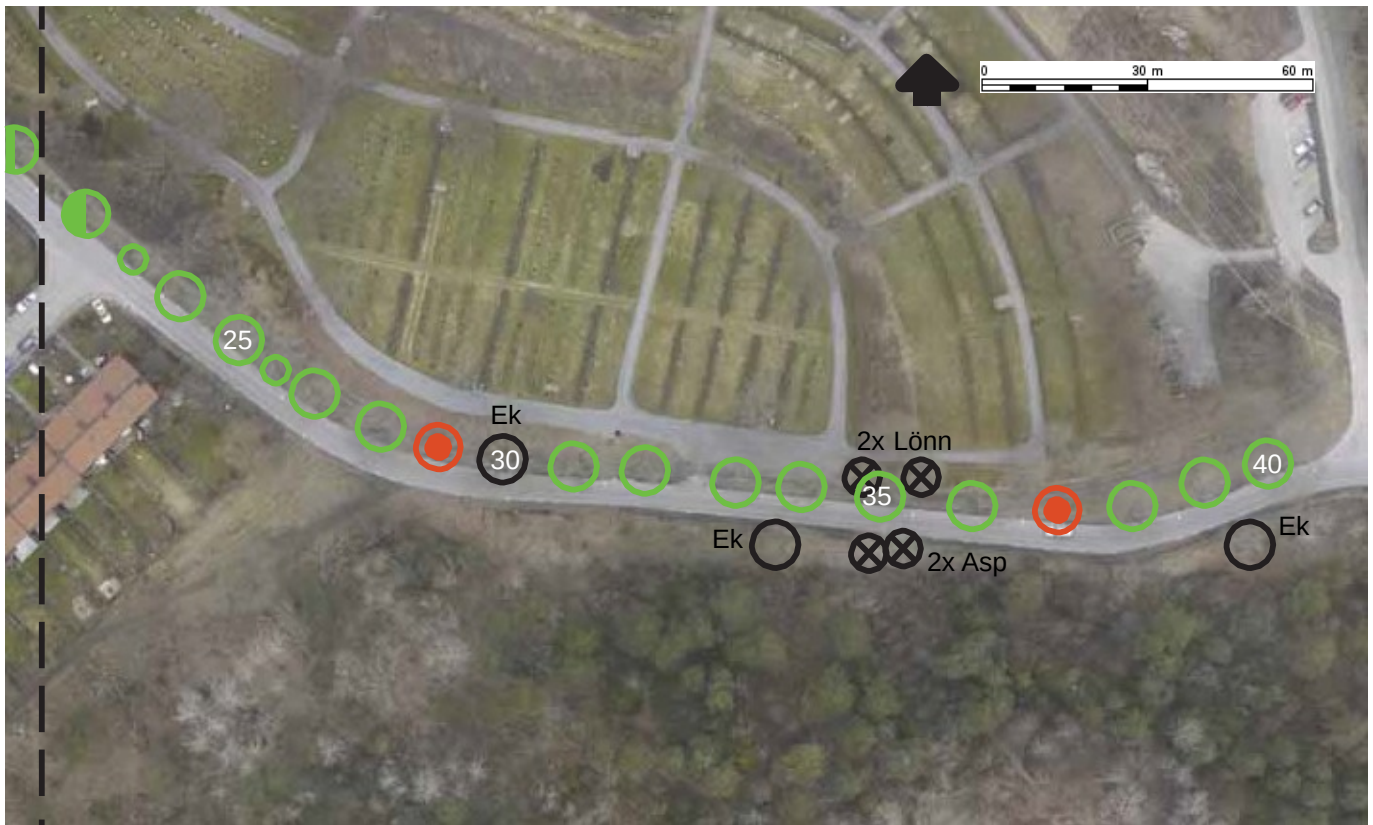
Västra delen av Ekholmsnäsleden.

Skötsel

Framtida kronkonkurrenser bör avverkas eller beskäras. Det handlar om några lönnar inne på kyrkogården samt några aspar från andra sidan vägen. Under vissa delar av allén behövs röjning av sly.



Ask i dåligt skick.



Östra delen av Ekholmsnäs vägen.



Vissa träd utmed Ekholmsnäs vägen har en mycket karaktäristisk kandelaberformad krona vilken är ett tecken på att trädet tidigare har hamlats.

Trädplan för Lidingö

-  Befintligt träd (olika trädslag markeras av olika färg)
-  Befintligt träd, nyplanterat / mindre storlek
-  Befintligt träd kan tas bort
-  Föreslaget nytt träd
-  Befintligt träd kan ersättas av nytt

8 Västra Allén - Brevik

Vägen: Bostadsgata med hastighetsbegränsning 50km/h.

Allén: En drygt 500 meter lång hamlad lindallé (Tilia x vulgaris) anlagd i början av 1900-talet. Trädavståndet i raden är 10 meter och mellan raderna är avståndet 5 meter.

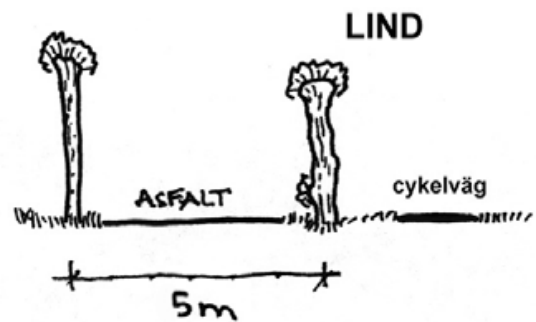
Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén. Vissa träd står i tomtgräns, på privat mark och nära bostadshus.



Stockholm med omnejd 1917-1925. Kartavd, Geobiblioteket, SUB



Lidingö-Brevik. Ekonomisk karta 1952. © Lantmäteriet.



Typsektion

Historia

Västra allén finns med på 1917-25 års karta över Lidingö men inte på häradsekonomska kartan från 1901-1906. Sannolikt planterades den på 1910-talet.

Nuvarande utseende

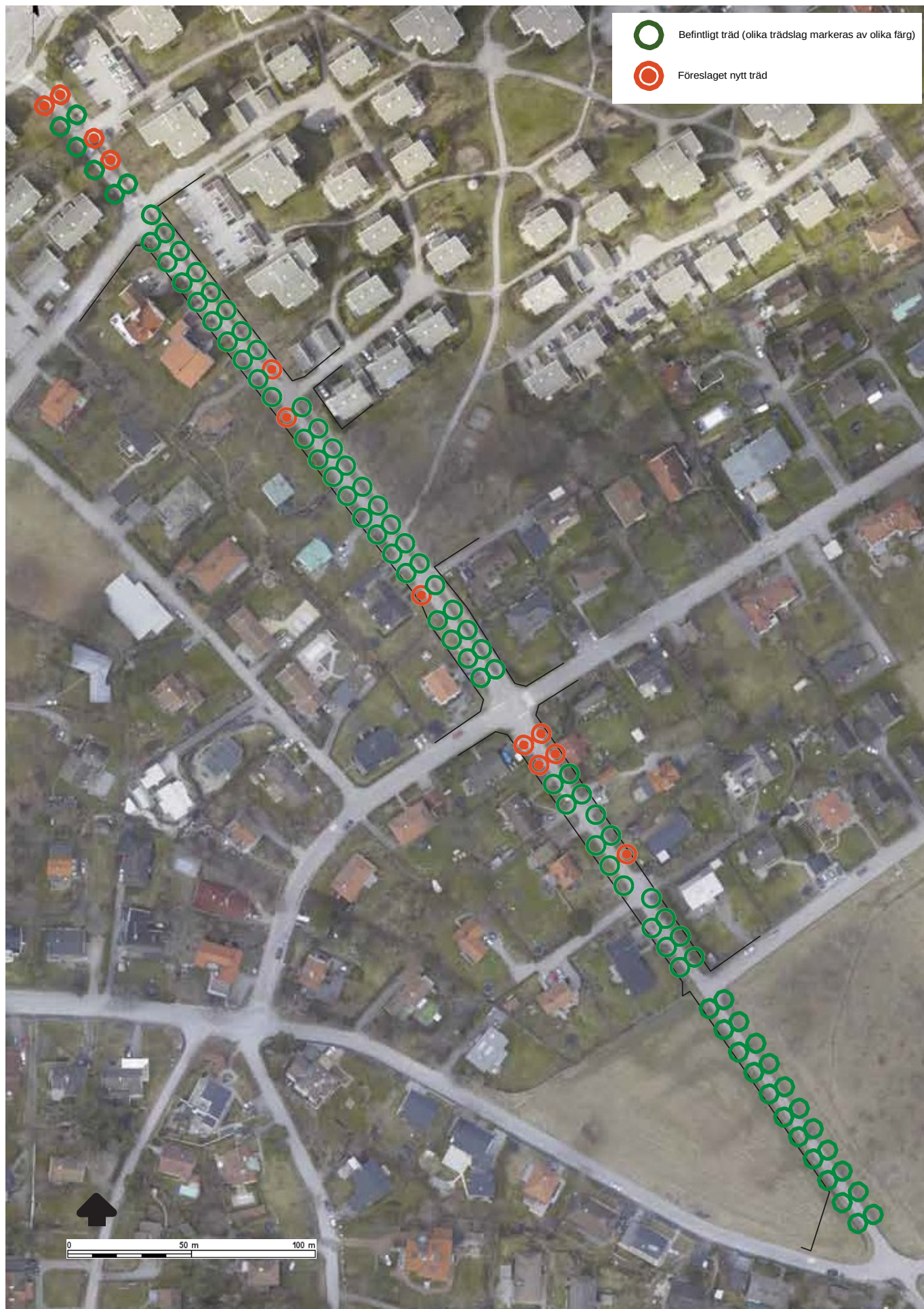
Västra allén består idag av drygt 60 hamlade lindar, dels ursprungliga, dels något yngre. Inom allén finns ett fåtal luckor. Alléns södra segment, mellan Löparstigen och Seglarvägen, är planterad under 1990-talet och består av 22 ännu ohamlade lindar.

Framtid

De flesta lindarna har en god vitalitet och kommer att kunna utvecklas i ytterligare 200 år.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Alléns södra del kan förstagångshamlas. Fortsatt återhamling av de övriga lindarna. Komplettering genom nyplantering av ca 12 lindar i luckorna. Återplantering kräver samråd med närboende och kontroll av fastighetsgränser.



Västra Allén, inventering och nyplaneringsförslag



Västra Allén, norra delen, sikt mot söder.



Västra Allén, norr om Löparstigen, sikt mot norr.



Västra Allén, södra delen.

9 Stora Allén - Brevik

Vägen: Gång- och cykelväg ned mot stranden, utmed Breviks fotbollsplan.

Allén: En ca 400 meter lång trädrad av asp (*Populus tremula*) troligen planterad i slutet av 1800-talet. Trädavståndet i raden är ca 12 meter.

Skötsel: Lidingö Stad



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.

Historia

Stora Allén planterades förmodligen i slutet på 1800-talet (den finns med på Häradsekonomska kartan) och utgjorde Breviks gårds mittaxel. Allén var planterad med träd mellan Breviks gård och bryggan vid stranden. Artvalet med olika poppelarter hänger ihop med fuktiga markförhållanden på platsen.

Nuvarande utseende

Endast några enstaka grova aspar och en gråpoppel finns kvar från den ursprungliga allén. Träden upplevs inte längre ingå i en allé utan har mer karaktären av solitära träd.

Framtid

Nyplantering krävs om man vill återskapa allén. De befintliga träden kan kanske överleva några årtionden till. Det kan därför vara klokt att ersätta dem samtidigt med en eventuell nyplantering.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Som artval vid nyplantering föreslås gråal, poppel eller pil. För att nå en karaktär som skiljer ut den från övriga alléer kan med fördel väljas en trädart med silvervitt bladverk, t ex silverpil eller gråpoppel. Vid fotbollsplanen och klubbhuset finns en större hårdgjord yta som är svårare att plantera.



Stockholm med omnejd 1917-1925. Kartavd, Geobiblioteket, SUB.



Lidingö-Brevik. Ekonomisk karta 1952. © Lantmäteriet.

Trädplan för Lidingö



Stora Allén, inventering och nyplanteringsförslag



Stora Allén, sikt mot norr, kvarstående gammalt träd.



Stora Allén, sikt mot söder.



10a Hövdingevägen - Brevik

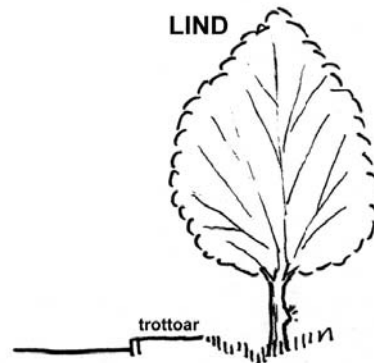
Vägen: Bostadsgata med hastighetsbegränsning 50km/h.

Allén: En ca 200 meter lång lindallé (Tilia cordata och Tilia x vulgaris) troligen planterad i slutet av 1800-talet. Trädavståndet i raden är 6 meter.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter hälften av träden i allén. Resterande träd står på privat tomtmark.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Typsektion

Historia

Hövdingevägen hörde liksom Stora Allén till tidigare Breviks Gård. Allén planterades troligen i slutet på 1800-talet men har sedan dess kompletterats med nya träd.

Nuvarande utseende

Idag sträcker sig Hövdingevägen och allén ned genom villabebyggelse från början av 1900-talet. Uppkomna luckor utgör ca 30%. Hälften av de befintliga träden står på privat tomtmark (se kartan). Det medför variation i skötseln av och utseendet på träden. Under vissa träd finns sly som försvårar upplevelsen av allén.

Framtid

Träden är i gott skick och allén kommer inte att behöva nyplanteras inom en överskådlig framtid. Av vikt är dock att även träden som står på privat mark kan skötas enligt ett helhetsperspektiv.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Det behövs kommunikation och samordning med fastighetsägare. Syftet är att nå ett mer enhetligt utseende på allén. Buskar och sly ska röjas vid behov.



Lidingö-Brevik. Ekonomisk karta 1952. © Lantmäteriet.



Hövdungevägen.



Hövdungevägen, sikt mot söder.

10b Södra Kungsvägen - Brevik

Vägen: Park- och gångstråk utmed Södra Kungsvägen.

Lindallén: ca 70 meter lång, troligen anlagd i början på 1900-talet. Trädavståndet i raden är 10 m och mellan raderna ca 5 m.

Skötsel: Lidingö Stad sköter allén.

Nuvarande utseende / Framtid

Trädraden är i gott skick

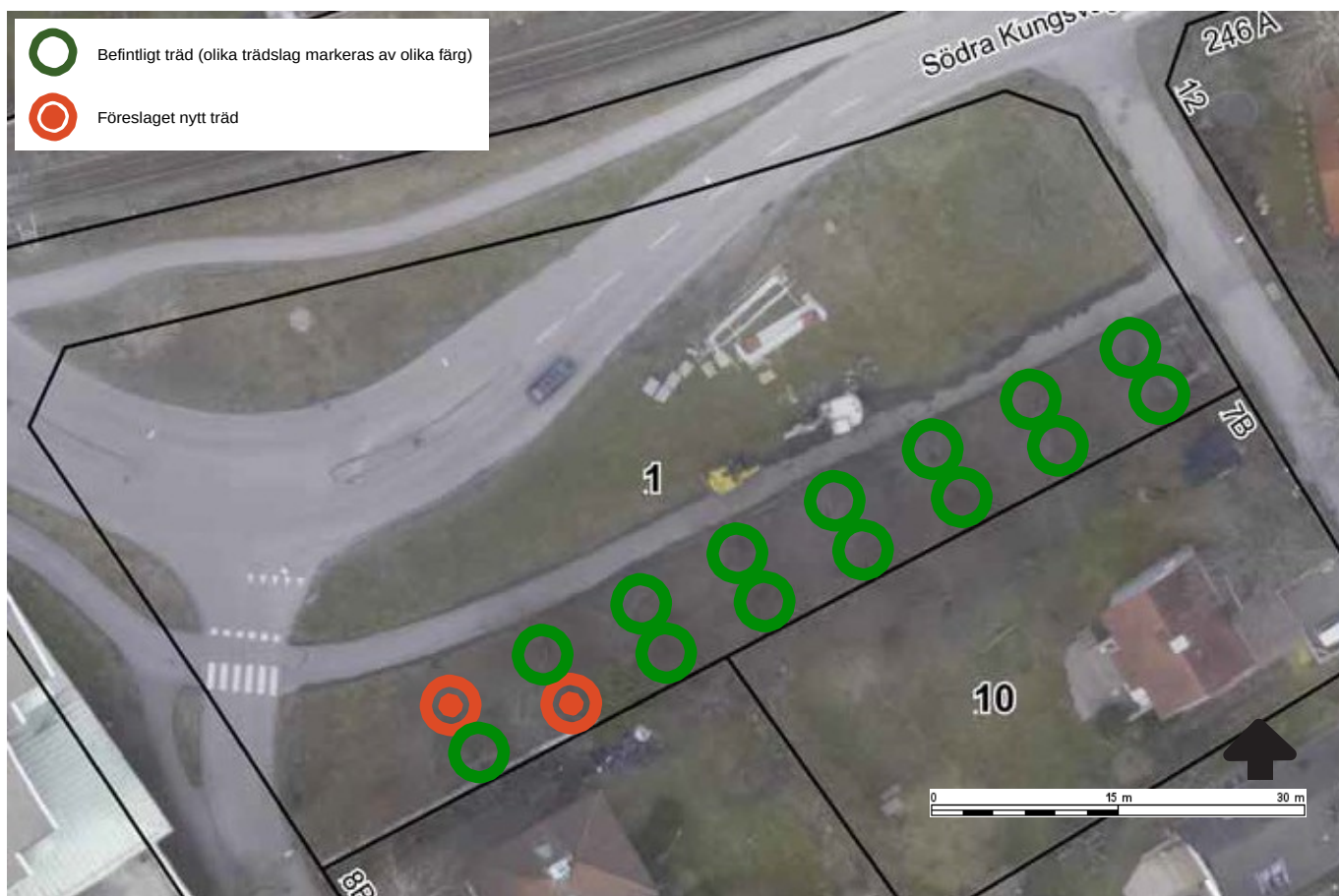
Skötsel / Nyplanteringsförslag

Nyplantering av två lindar i befintliga luckor. Fortsatt hamling.



Sikt mot väster.

Trädplan för Lidingö



Inventering och nyplaneringsförslag.



Sikt mot öster.

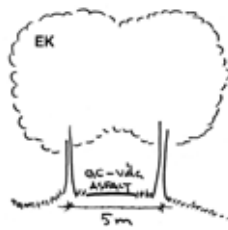
11 Östra allén - Brevik

Vägen: Bostadsgata med hastighetsbegränsning 50km/h samt gång- och cykelväg.

Ekallén: ca 300 meter lång (Quercus robur), troligen anlagd i början på 1900-talet. Trädavståndet i raden är 10 m och mellan raderna 5 m. Delen norr om Trädgårdsvägen är bostadsgata och har numera ensidig alléplantering. Delen söder om Trädgårdsvägen är gång- och cykelstråk och har fortfarande dubbelsidig plantering.

Lindallén: ca 100 meter lång, nyplanterad under 1990-talet. Samma planteringsavstånd som ovan. Leder mot Klövervägen och stranden.

Skötsel: Lidingö Stad sköter allén.



Typsektion

Historia

Östra Alléns sträckning leder liksom de andra alléerna i Brevik ned till bryggorna vid stranden. Ekallén finns inte med på Häradsekonomska kartan men är troligen planterad under tidigt 1900-tal. Den nya lindallén ersätter en tidigare plantering av berlinerpoppel (Populus berolinensis).



Nuvarande utseende

Den övre delen norr om Trädgårdsvägen är i dagsläget ensidig, troligen till följd av vägbreddning utmed västra kanten. Ekarna är höga och med genomgående stammar. Det finns en 50 m stor lucka. Söder om Trädgårdsvägen står ekarna på bägge sidor om ett gång- och cykelstråk. Här har träden utvecklat större vidkronighet pga placering i det öppna landskapet.

Längst ner på ången, där Östra allén gör en skarp sväng mot Klövervägen, finns en nyplanterad dubbelsidig lindallé. Flera lindar har dött eller är i dåligt skick. Frågan är om lind är lämplig art här.



Framtid

Ekarna i allén är alla i god kondition men skulle eventuellt behöva mer utrymme för att kunna utveckla sina kronor till fulla. Detta skulle dock kräva avverkning av varannan ek utmed cykelstråket och är kanske ett för drastiskt ingrepp.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Inom övre delen kan allén kompletteras genom nyplantering av 3 ekar. Inom lindallén behövs ersättning av dåliga och döda exemplar.





Östra Allén, inventering och nyplanteringsförslag.

12 Ekholmsnäs gård

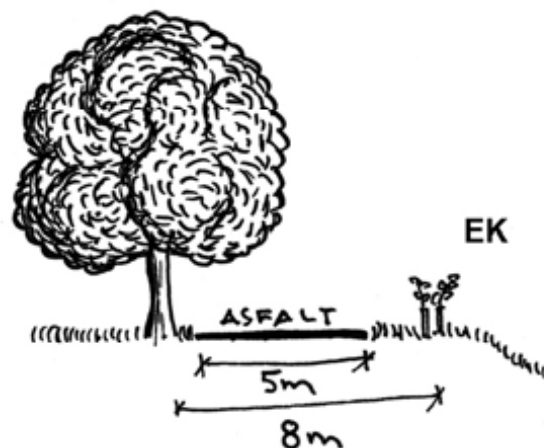
Vägen: Landsväg förbi Ekholmsnäs gård med hastighetsbegränsning 50 km/h.

Allén: En knappt 500 meter lång lövträdsallé bestående av ek och lind och planterad 1785. Delar av allén kompletterades 1995 med små ekplantor (*Quercus robur*).

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Typsektion

Historia

Uppgiften om att Ekholmsnäs allé planterades 1785 med lövträd finns bland annat i skriften "Vandra på Lidingö" 1979. Genom att jämföra avstånden mellan de gamla träd som står kvar i dagsläget har det ursprungliga trädavståndet i raden uppskattats till 12 meter och avståndet mellan raderna till 6 meter. I den ursprungliga allén ingick antagligen både ek och lind.

Nuvarande utseende

Allén upplevs som ett mindre antal överlevande solitära träd utmed vägen. Trots att allén fått ett tillskott av nyplanterade träd är det fortfarande de äldre träden som utgör alléns karaktär. Det finns fortfarande luckor kvar.

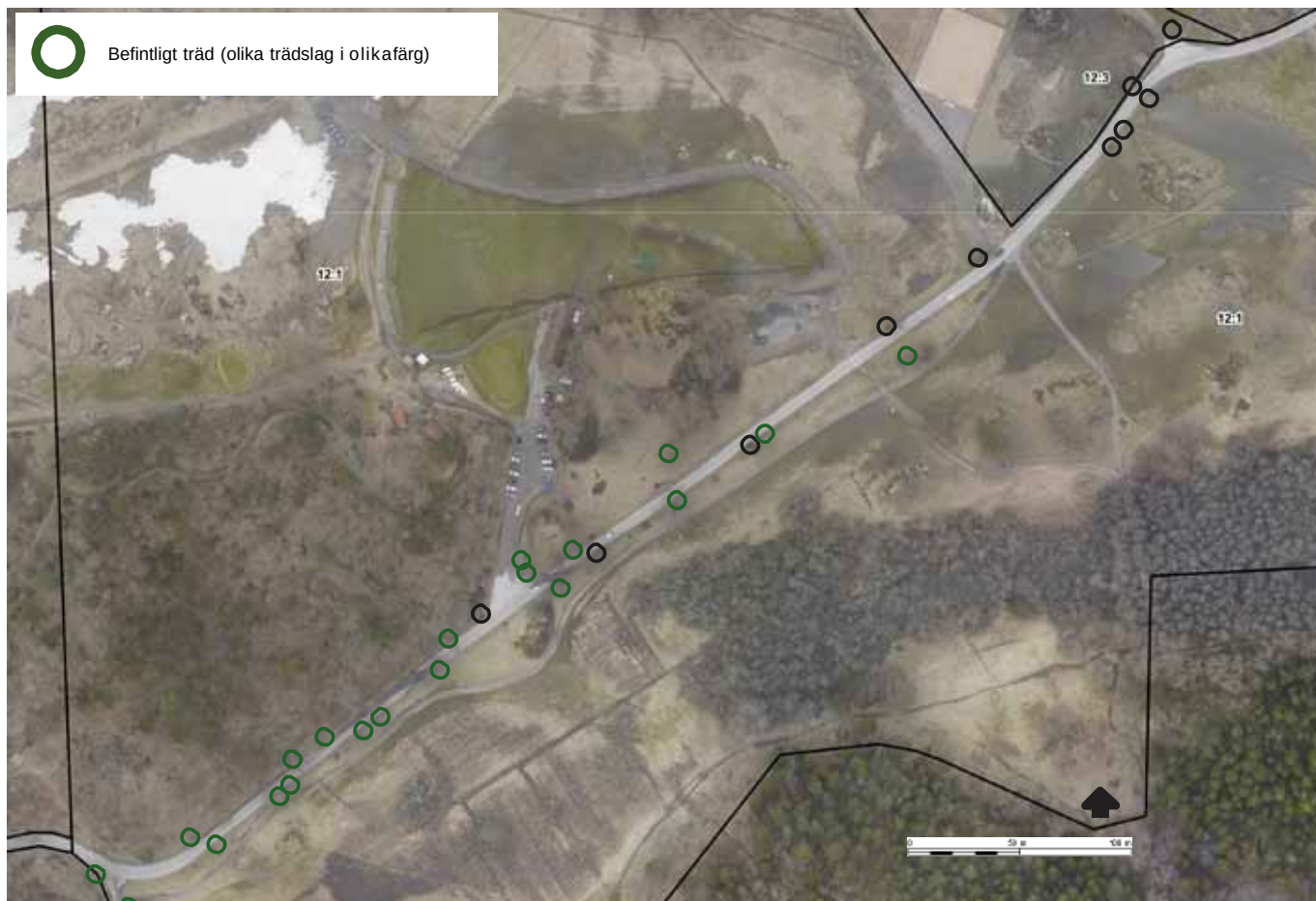
Ek dominerar, men inte inom alléns norra del. Där finns endast gamla lindar. Idén var troligen att skapa en övergång mot lindallén närmast Ekholmsnäs gård.

Framtid

De kvarstående solitära gamla träden utmed vägen skapar en intressant bild men vill man hålla fast vid den ursprungliga allén och säkerställa en ny generation ek och lind behövs kompletterande nyplantering.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Borttagning av buskar och konkurrerande träd behövs utmed vissa delar. Kompletterande nyplantering i luckorna. Nyplanteringar bör göras så att träden står i par på vägens bägge sidor.



Ekholmsnäs gård, inventering av gamla träd (grön = ek, svart = lind). Kompletterande nyplantering 1995 finns inte med på kartan.



Ekholmsnäs Gård



Trädplan för Lidingö

13 Skärsätra gård - Näckrosvägen

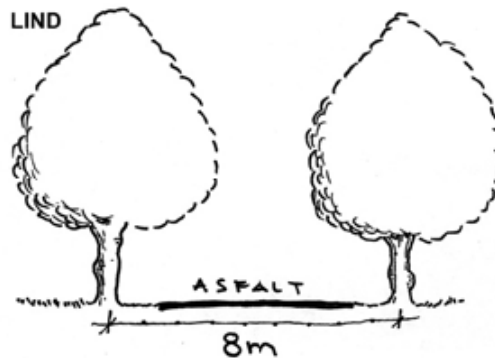
Vägen: Bostadsgata (Näckrosvägen) med hastighetsbegränsning 50km/h.

Allén: En ca 170 meter lång hamlad lindallé (Tilia cordata och Tilia x vulgaris) troligen anlagd i början av 1800-talet. Trädavståndet i raden är 14 meter och mellan raderna 8 meter.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.



Häradsekonomiska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Typsection

Historia

Allén utmed Näckrosvägen är en av de äldsta alléerna på Lidingö. Den finns med på en karta från 1846 och är troligen planterad i början på 1800-talet.

Nuvarande utseende

Allén hamlas regelbundet på 4-5 meters höjd. Även uppvuxna almar och lönnar har fått denna behandling. Trädbeståndet är relativt komplett förutom en del luckor inom den nedersta delen av allén.

Framtid

En lind kan mycket väl bli upp till 350 år gammal så lindallén har alla möjligheter att utvecklas vidare under det närmaste seklet. Eventuellt kan träd återplanteras i befintliga luckor så att trädbeståndet blir fulltaligt.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

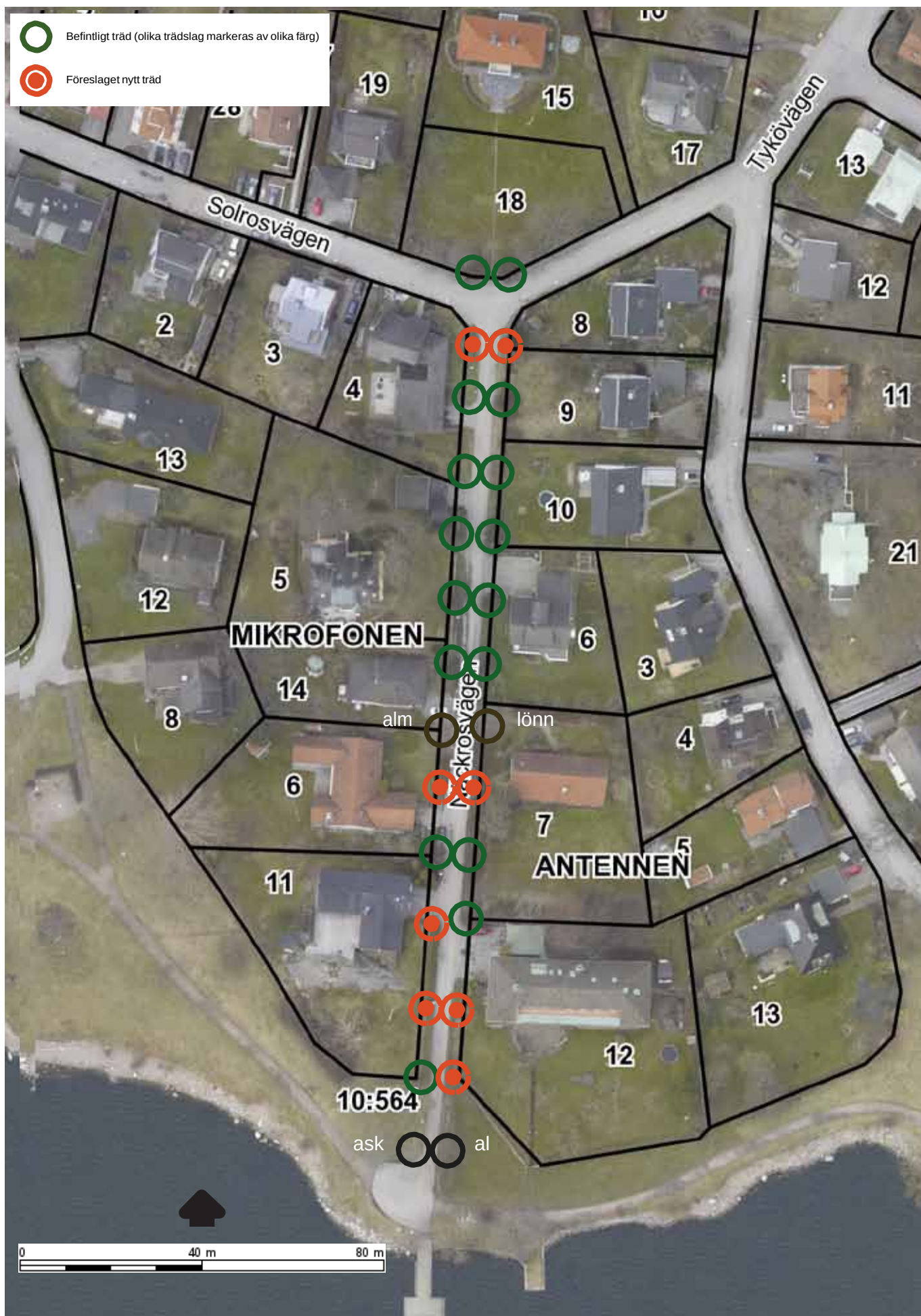
Återplantering lindar i luckorna. Om möjligt ska även övriga träd som är del av allén hamlas.



Näckrosvägen.



Näckrosvägen.



Näckrosvägen, inventering och nyplanteringsförslag.

14 Vasavägen/Klotpilallé

Vägen: Vasavägen närmast Lidingö Centrum. Huvudväg med hastighetsbegränsning 50km/h.

Allén: En ca 170 meter lång trädrad av klotpil (*Salix x fragilis*) planterad år 1995. Trädavståndet i raden är 15-18 meter.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.

Historia

Trädraden planterades 1995.

Nuvarande utseende / Framtid

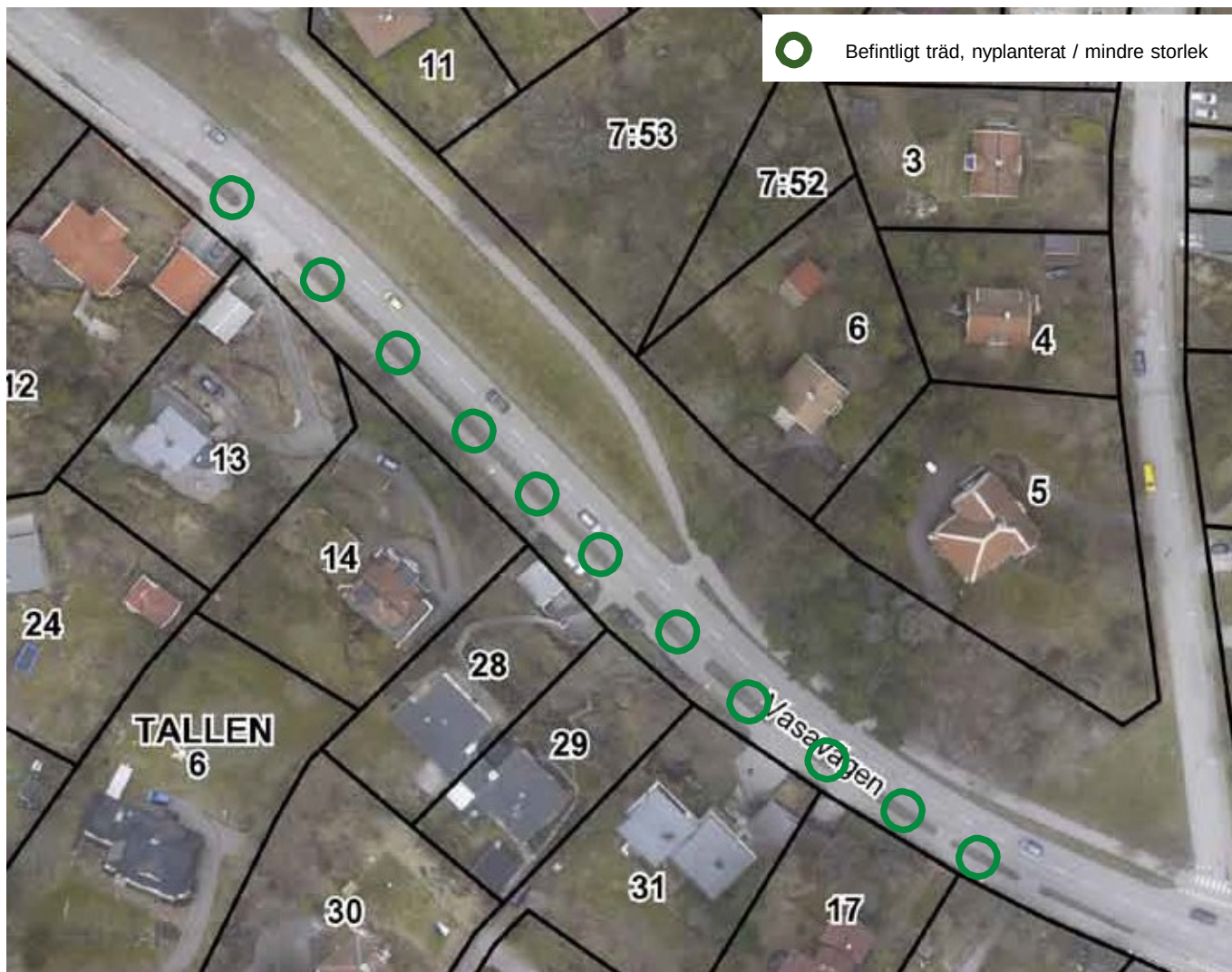
Pilarna utmed Vasavägen är av en sort som får en mycket formstark rund krona. Effekten kommer att bli stor när träden fått utvecklas i ytterligare några år.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Tredje pilen, räknad från den norrvästra sidan, är i ganska dåligt skick. Ersättning bör övervägas.



Pilplanteringen utmed Vasavägen, vy mot sydöst.



Vasavägen, inventering.



Den runda kronan är karaktäristisk för klotpilen.



Ett träd är i ganska dåligt skick.

15 Rönnvägen/Fågelsträcket

Park och vägen: Lokal lekpark i Askrike villområde som inramas av lönn som fungerar även som alléplantering utmed gatorna Rönnvägen och Fågelsträcket. Hastighetsbegränsning 30 km/h. Parken är inte parkmark i detaljplan.

Allén: En ca 170 meter lång lönnallé.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén och parken.

Historia

Villaområdet och parken utvecklades efter 1920-talet. En del av trädbeståndet är troligen ursprungligt.

Nuvarande utseende

Askrikeparken är rektangulärt formad och omges av hus på två sidor samt lokalgator på de övriga två sidor. Parken består av stora gräsytor med lekutrustning och har en plantering av lönn, hästkastanj och en äldre lind. Lönnraden formar en enkelsidig allé utmed gatorna och fungerar även som parkens inramning. Parkens inre sida mot privata fastigheter ramar in av hästkastanjer. Det finns en ganska stor variation i trädstorlek.

Framtid

De flesta träden är i gott skick och allén kommer inte att behöva nyplanteras inom en överskådlig framtid. Det finns några luckor i lönnallén som upplevs som entréer till lekparken. I framtiden kan övervägas att nyplantera i luckorna.

Några hästkastanjer saknas eller är i dåligt skick.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

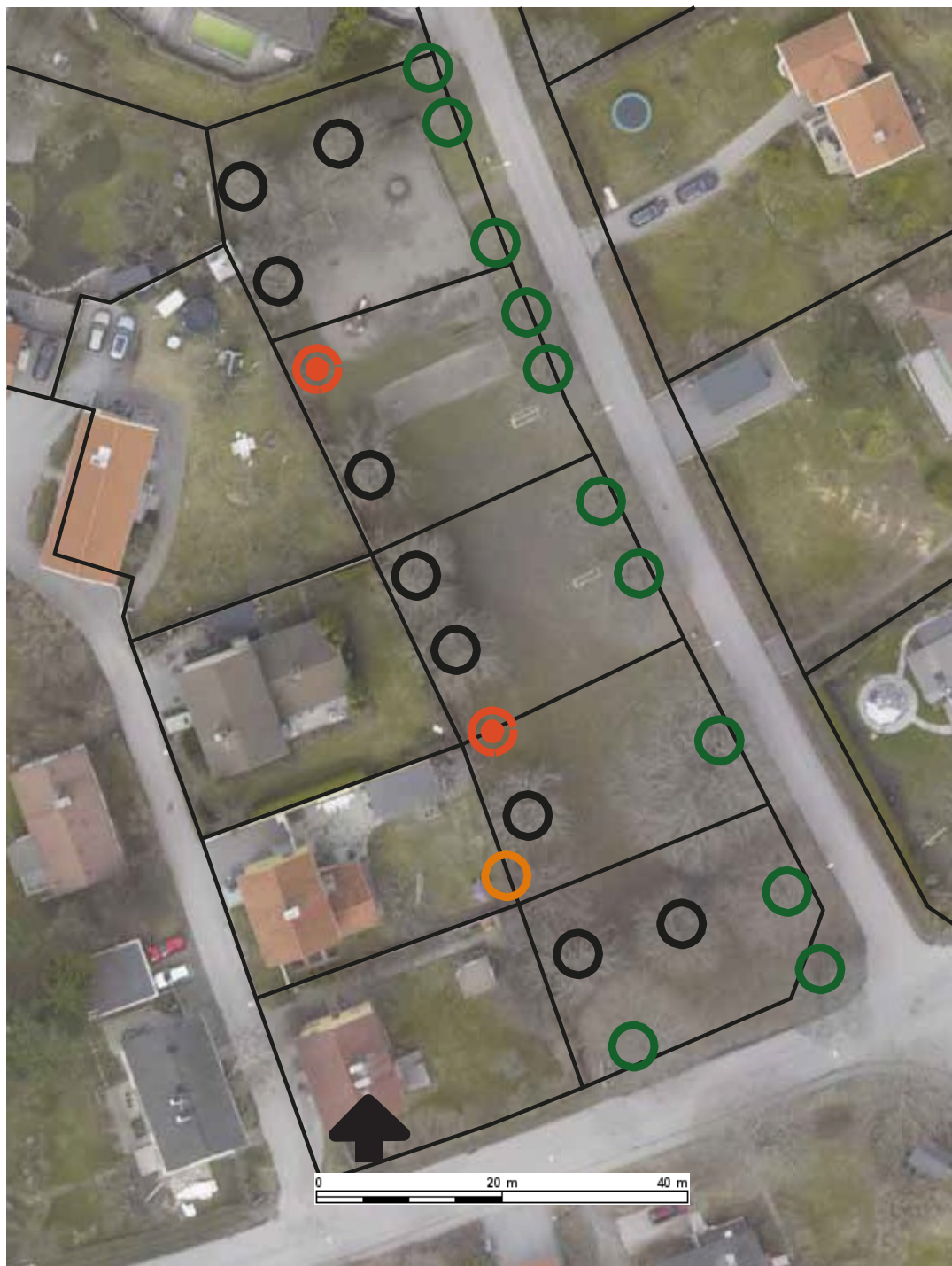
Nyplantering av flera hästkastanjer som komplettering eller ersättning. På längre sikt behövs kompletterande nyplantering av lönn i alléns luckor.



Lönn utmed Rönnvägen, sikt mot väster.



Hörnet Rönnvägen-Fågelsträcket, sikt mot norr



Askrikeparken, inventering och nyplanteringsförslag



Lönnallé utmed Fågelsträcket och Askrikeparken, sikt mot norr

-  Befintligt träd (olika trädslag markeras av olika färg)
-  Föreslaget nytt träd

Förklaring

Grön = lön
Svart = hästkastanj
Orange = Lind

16 Villatorget, Bygge och Bo

Vägen: torgbildning inom området Bygge och Bo, med kör/vänd- och parkeringsytor, förgårdsmark, inramning av bostadshus

Plantering: 10 hamlade lindar som är placerade i förgårdsmark

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även träden.

Historia

Villatorget har sitt ursprung i ett boutställningsområde från 1925 där arkitekt Sven Markelius skapade en bostadsmiljö med sluten karaktär. Villagatan formar en entré som mynnar ut i en torgbildning i områdets norra ände. Bygge och Bo är klassat som riksintresse för kulturmiljövården.

Nuvarande utseende / Framtid

Lindarna är i gott skick och kan med nuvarande skötsel utvecklas i ytterligare 200 år.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Regelbunden hamling och beskärning av stamskott.



Villatorget, anslutning Villavägen på torget, sikt mot söder.



Villatorget, sikt mot väster.



Gångförbindelse mot norr, trädgårdar omgärdas med plank.



Villatorget, fruktträd utmed norra sidan.

Trädplan för Lidingö



Villatorget, inventering.



Villatorget, sikt mot väster.

17 Islinge Hamnväg

Vägen: Islinge hamnväg nära Lidingöbron, hastighetsbegränsning 50 km/h.

Allén: En ca 250 lång trädrad av pelarpoppel (*Populus nigra* 'Plantierensis'). Varierande ålder. Trädavståndet i raden är ca 4 meter.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.



Stockholm med omnejd 1917-1925. Kartavd, Geobiblioteket, SUB.

Historia

Norra delen av trädraden är äldst, förmodligen ca 50 år. Mellersta delen är något yngre och södra delen är yngst. Allén finns inte med på kartan från 1925.

Nuvarande utseende

Trädraden ger en stark rumsbildning pga tät plantering och de ända från marken tätt grenbildande stammarna. I dagsläget finns 56 pelarpopplar. Det finns flera luckor med plats för nyplantering av ytterligare ca åtta träd. På vissa ställen finns sly, bl.a. lönn och ask.

Norr och söder om trädraden har några rödekar planterats (*Quercus rubra*).

Framtid

Pelarpoppel blir inte långlivad, maximalt ca 100 år. Framförallt de äldre träden har en del döda grenar högt uppe i kronan.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Röjning av sly behövs. Nyplantering i luckorna. De äldre träden kan utvecklas ytterligare några årtionden. Risk för fallande grenar bör bedömas regelbundet.



Sikt mot söder



Sikt mot norr



Sikt genom raden mot öster



Islinge hamnväg, inventering och nyplanteringsförslag
(grön kulör representerar rödekarna).

18 Hörnet Stockholm-Kyrk-Vasavägen

Vägen: Lejonvägen samt hörnet Stockholms-, Kyrk- och Vasavägen.

Allén: Några mindre allédelar som har en strukturerande karaktär.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter trädplanteringar och parken.

Historia

Trädraden planterades i samband med senaste väganläggningen. De hamlade lindarna i Hästskojarparken är äldre liksom de två popplar som står i västra delen, närmast viadukten.

Nuvarande utseende

De olika trädraderna skapar, tillsammans med häck och gräsytor, en tydlig parkkaraktär vid en ganska högtrafikerad yta.

Framtid

De flesta träden kan utvecklas vidare under lång tid. Utvalda exemplar kan eventuellt tas bort när konkurrensen mellan närstående träd ökar.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

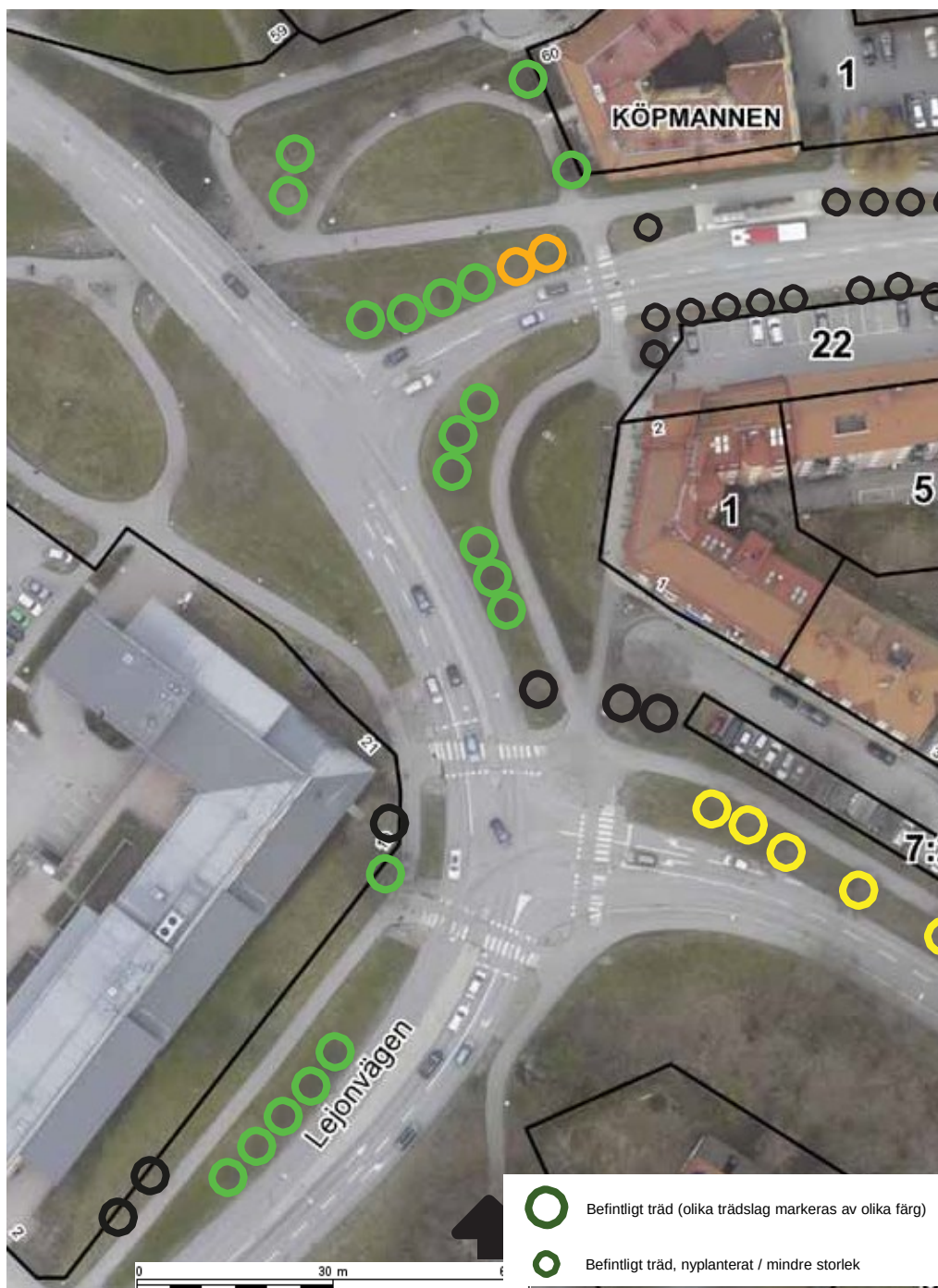
Fortsatt hamling av lindar i Hästskojarparken. Borttagning och ersättning av träd vid behov.



Lejonvägen, lindrad mellan gc-stråk och körbanan, sikt mot norr



Lindrad vid korsning Lejonvägen-Kyrkvägen, sikt mot norr



Lejonvägen, inventering.



De gamla popplarna i Hästskojarparken.



19a Kyrkvägen - Lönnallé

Vägen: Kyrkvägen.

Allén: En ca 120 meter lång trädrad av lönn (Acer sp.). Trädavståndet i raden är ca 5 meter.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.

Historia

De flesta lönnarna är relativt nyplanterade och ansluter till några äldre lönnar som troligen planterades under 1990-talet.

Nuvarande utseende

På grund av skillnader i storlek upplevs ännu inte planteringen som en allé. De flesta lönnarna är placerade utmed södra vägkanten. Utmed norra vägkanten finns endast fem träd. Planteringen fungerar som inramning och skydd för busshållplatserna som finns på båda sidor av Kyrkvägen.

Framtid

Träden är nyplanterade och har hela utvecklingen framför sig.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

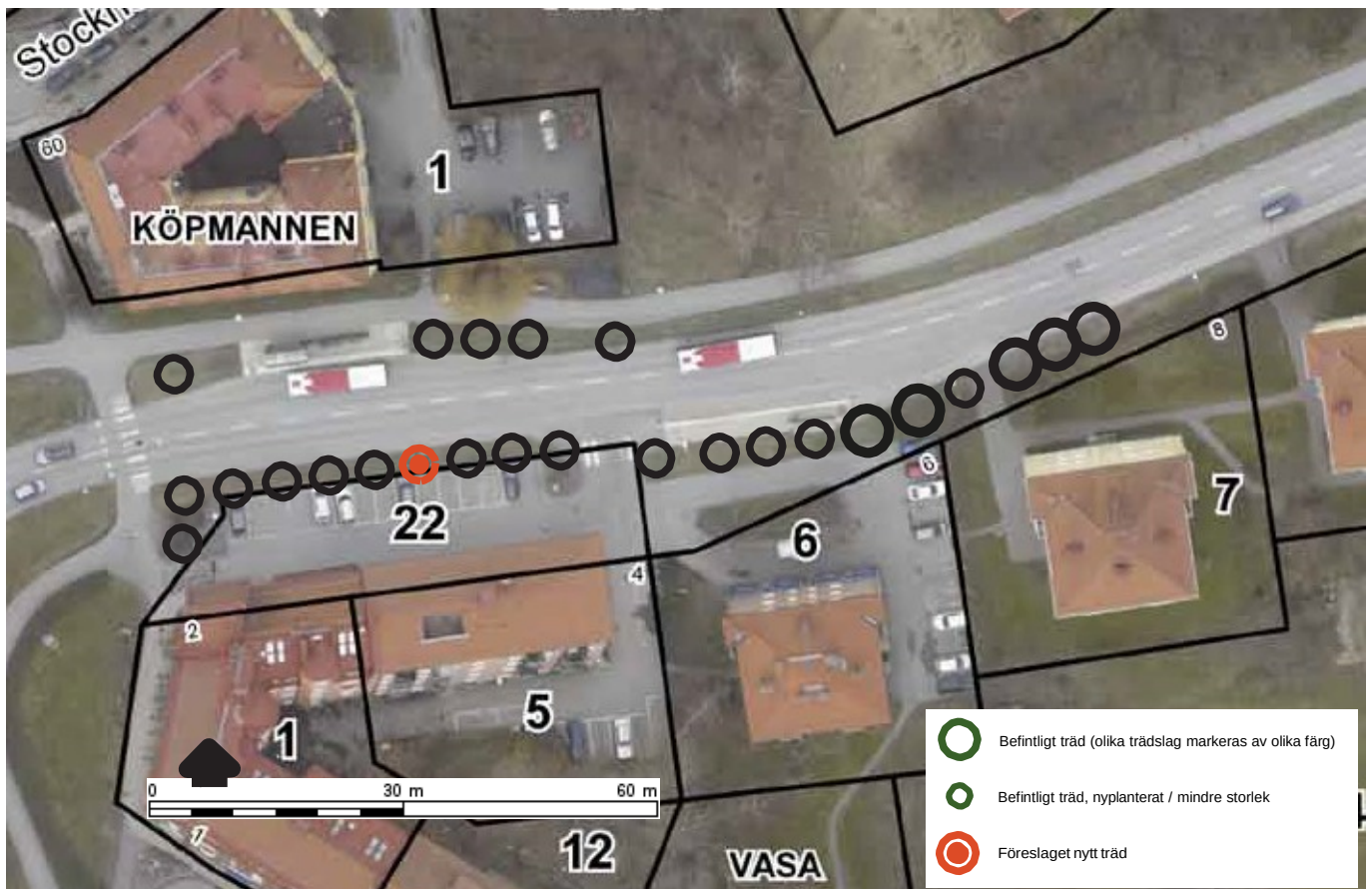
Vid parkeringsplatsen behövs nyplantering av ett träd. I framtiden kan utvalda exemplar tas bort när konkurrensen mellan närstående träd ökar. Kompletterande plantering kan med fördel ske utmed norra sidan av Kyrkvägen för att skapa en dubbelsidig allé och därmed ett tydligare sammanhang.



Lönnrad vid busshållplatsen, sikt mot öster.



Lönnrad vid busshållplatsen, sikt mot öster.



Kyrkvägen, lönnplantering, inventering och nyplanteringsförslag.



Kyrkvägen, sikt mot väster.

19b Kyrkvägen - Hamlade lindar

Vägen: Kyrkvägen.

Allén: En ca 150 meter lång lindallé, troligen planterad i början av 1900-talet. Trädavståndet i raden varierar mellan 4-5 meter

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.



Stockholm med omnejd 1917-1925. Kartavd, Geobiblioteket, SUB.

Historia

Trädraden planterades sannolikt i början av 1900-talet.

Nuvarande utseende

Allén består i dagsläget av två delar som är åtskilda av en parkeringsplats. Västra delen har 19 lindar som fortsätter utmed Bredablicksvägen. Östra delen har fem lindar. Utmed den nya parkeringsplatsen planterades några körsbär.

Framtid

Träden är i gott skick och kan utvecklas under lång tid. Om möjligt bör de två allédelarna förenas genom nyplantering.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Fortsatt hamling. Om möjligt kan luckan mellan de två allédelarna nyplanteras.



Lindallén vid Bredablicksvägen.



Lindallé, västra delen.



Lindallén, östra delen.



Lindallé Kyrkvägen, lönnplantering, inventering och nyplanteringsförslag.



Lindallé Kyrkvägen, sikt från nordväst. I mitten finns luckan vid det nybyggda flerbostadshuset och parkeringsplatsen.

19c Kyrkvägen / Björkallé

Vägen: Kyrkvägen, mellan gamla stationshuset och Läroverksvägen. Björkallé

Allén: Öppen björkallé (*Betula pendula Crispa*) som kontrasterar mot tätt parkbryn, längd ca 350 meter

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.

Historia

Björkplanteringen är del av det så kallade Kyrkstråket, som ligger utmed norra sidan av Kyrkvägen mellan Lidingö centrum och Kyrkviken. Björkplanteringen som beskrivs här finns mellan Bredablicksvägen och Läroverksvägen.

Nuvarande utseende

Planteringen består av små grupper av björk i grässtråket mellan gång- och cykelbanan och körbanan. Allén är väldigt öppen. Gruppavståndet varierar mellan 50 till 100 meter. Det gör området öppet, ljust och överblickbart. Samplantering av björkar bidrar ytterligare till karaktären. I grässtråket norr om gång- och cykelbanan finns en del solitära björkar och lönnar som bidrar till upplevelsen av en allé. Alléplanteringen kontrasterar mot parkbrynet som är vildväxande och utgörs av olika träd- och buskarter.

Framtid

Parkbrynet är delvis förvildat och relativt tätt och bör åtgärdas.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Öppna parkbrynet. Nyplantering av björkar som ersättning av döda exemplar.



Sikt mot öster



Samplantering av björkar i grässtråket.



Björkallé Kyrkvägen, inventering (svart kulör är lönn).



Grässtråket mellan gång- och cykelstråk och körbanan med små grupper av 2 eller 3 björkar, sikt mot öster

20 Vasavägen / Björkallé

Vägen: Vasavägen, mellan Lejonvägen och Sagavägen, hastighetsbegränsning 50 km/h.

Allén: en ca 200 meter lång björkallé utmed vägens norra kant. Allén är blandad med björk, lönn och lind. Trädavståndet varierar mellan 5 - 20 meter.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.

Historia

De flesta träden planterades troligen under 1980-talet.

Nuvarande utseende

Den här delen av Vasavägen präglas av mycket grönska. Björkallén är till största delen dubbelsidig. Andra raden finns utmed stickvägen som bl.a. angör bilparkeringen. Dessutom finns även många träd utmed Vasavägens södra kant, i form av parkbryn och trädgårdar. Björkallén är blandad med åtta stora lönnar samt en gammal lind.

Framtid

Allén består huvudsakligen av vuxna träd som är i gott skick. Allén kommer inte att behöva nyplanteras inom överskådlig framtid. Träden är unga och har hela utvecklingen framför sig. Frågan är om det ganska vildvuxna parkområdet söder om hörnet Lejonvägen-Vasavägen ska röjas för att ge utvalda enstaka träd mer utrymme för att utveckla sig.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Fortsatt beskärning med tanke på trafiksäkerheten.



Björkallén sett från korsningen med Lejonvägen, sikt mot öster.



Lönnarna vid korsningen med Sagavägen



Lönnarna vid korsningen med Sagavägen, detalj.



Vasavägen björkallé, inventering (björk = ljusgrön, lönn = svart, lind = mörkgrön).



Vasavägen mot väster: Till vänster trädgård, i mitten björkraden. I bakgrunden till höger syns andra raden.

21 Lerbovägen

Vägen: Lerbovägen.

Allén: En nästan 100 meter lång trädrad av lönn (Acer sp.), nyplanterad. Trädavståndet i raden är 7 - 8 meter.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även allén.

Historia

Trädraden planterades som rumsbildande utmed parkeringsplatsen nedanför.

Nuvarande utseende / Framtid

Träden har i dagsläget nått en höjd av ca 4 meter och är i gott skick. Träden kan utvecklas i århundraden framöver.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Träden befinner sig i ett skede då de fortfarande är i behov av kontinuerlig uppbyggnadsbeskränning.



Lerbovägen, sikt mot väster



Sikt mot väster



Lerbovägen lönällé, inventering. Ekarna markeras med grå kulör.

-  Befintligt träd (olika trädslag markeras av olika färg)
-  Befintligt träd, nyplanterat / mindre storlek



Tre gamla ekar står i närheten och påminner om det tidigare kulturlandskapet, sikt mot väster.

22 Södra Kungsvägen (vid Idunavägen)

Vägen: Södra Kungsvägen, mittremsan vid Idunavägen

Träd: Gammal solitärek (Quercus robur) som är en rest av det tidigare kulturlandskapet

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även trädet.

Historia

Eken är sannolikt minst 150 år gammal.

Nuvarande utseende / Framtid

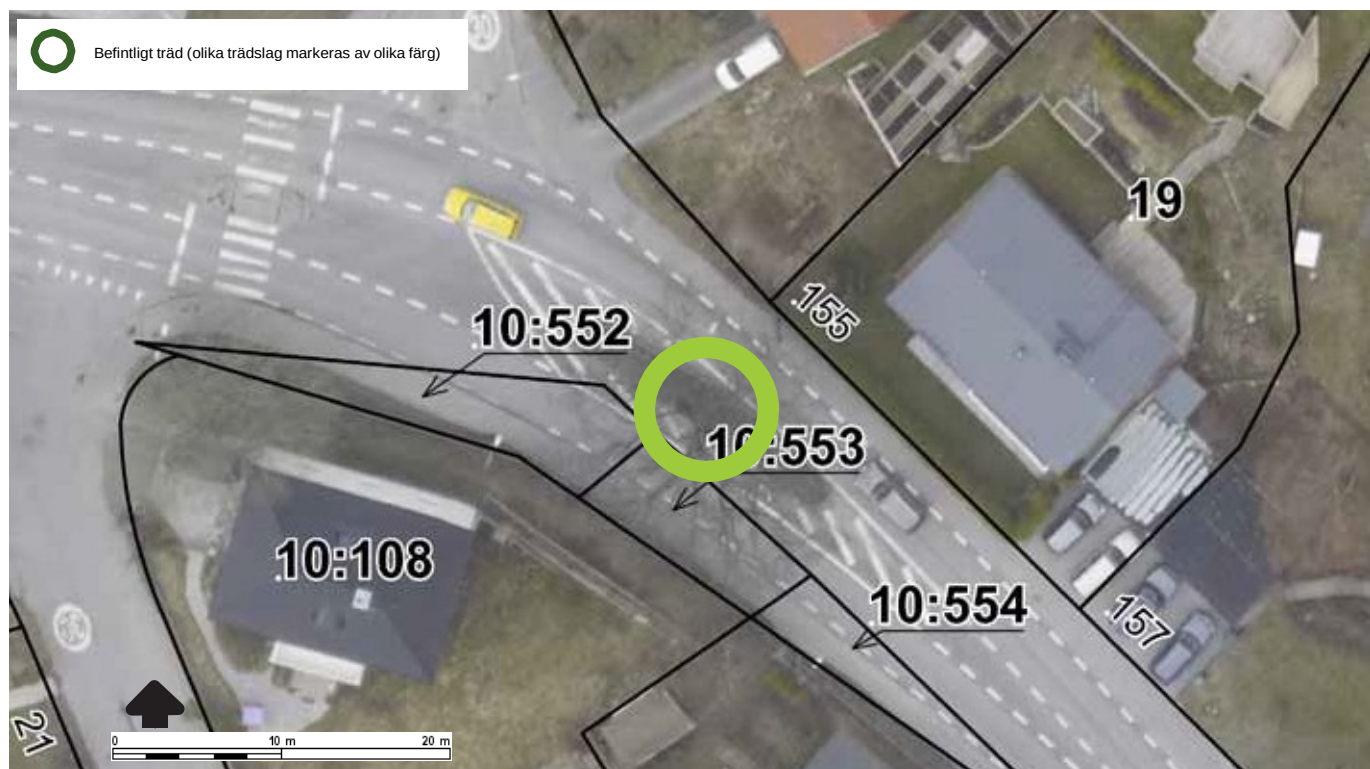
Eken är i gott skick och har utvecklat en stor vidkronighet på grund av läget i det öppna väglandskapet. Eken har stort värde, både kulturhistoriskt och som landmärke.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

På grund av läget bör trädet kontinuerligt besiktigas med avseende på vitalitet. Eventuella döda grenar tas bort. Läget medför risker för påkörning och saltskador. Bättre skydd kan övervägas, t ex genom saltfång och vägräcke. En mindre utvidgning av mittremsan kan förbättra förutsättningar för trädens rotsystem och samtidig minska påkörningsrisken.



Sikt mot öster



Trädplan för Lidingö



Sikt mot öster

1 Källängstorget

Plantering: Torget inramas av en trädrad av 14 hästkastanjer (*Aesculus* sp.), placerade i rabatter intill torgets stenmur. För övrigt finns på torget en nyplanterad trädrad med lönn (*Acer* sp.) samt en nyplanterad rad av fyra oxlar (*Sorbus* sp.).

Skötsel: Lidingö Stad är markägare och sköter planteringarna.

Historia

Källängen bostadsbebyggelse och torg uppfördes 1960-64 efter ritningar av arkitekt Sture Frölén. Torget har en stenmur på två sidor mot vägen. I mitten finns fontän och skulptur.

Nuvarande utseende

Trots att torget nyligen rustades upp med bl.a. ny belysning och nya markplattor är planteringen ganska sliten. Kastanjerna står tätt och har svårt att utveckla sig vidare. Den nya oxelraden placerades så nära de befintliga kastanjerna att träden redan nu konkurrerar med varandra.

Framtid

Kastanjraden som ramar in torget behöver ses över. En möjlighet är att ta bort de minst vitala träden för att skapa bättre förutsättningar för dem som är kvar. Detta skulle på sikt medföra att torget får en inramning med ett mindre antal träd med större krona. Kombinationen med oxelraden svårt att lösa. Om kastanjerna ska stå kvar bör övervägas om oxelraden ska formklippas eller flyttas till en mer lämplig plats.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Kartan visar förslag på vilka kastanjer som kan tas bort. Det handlar om sex träd.



Hästkastanjerna, oxlarna syns i bakgrunden.



Tätt växande hästkastanjer.



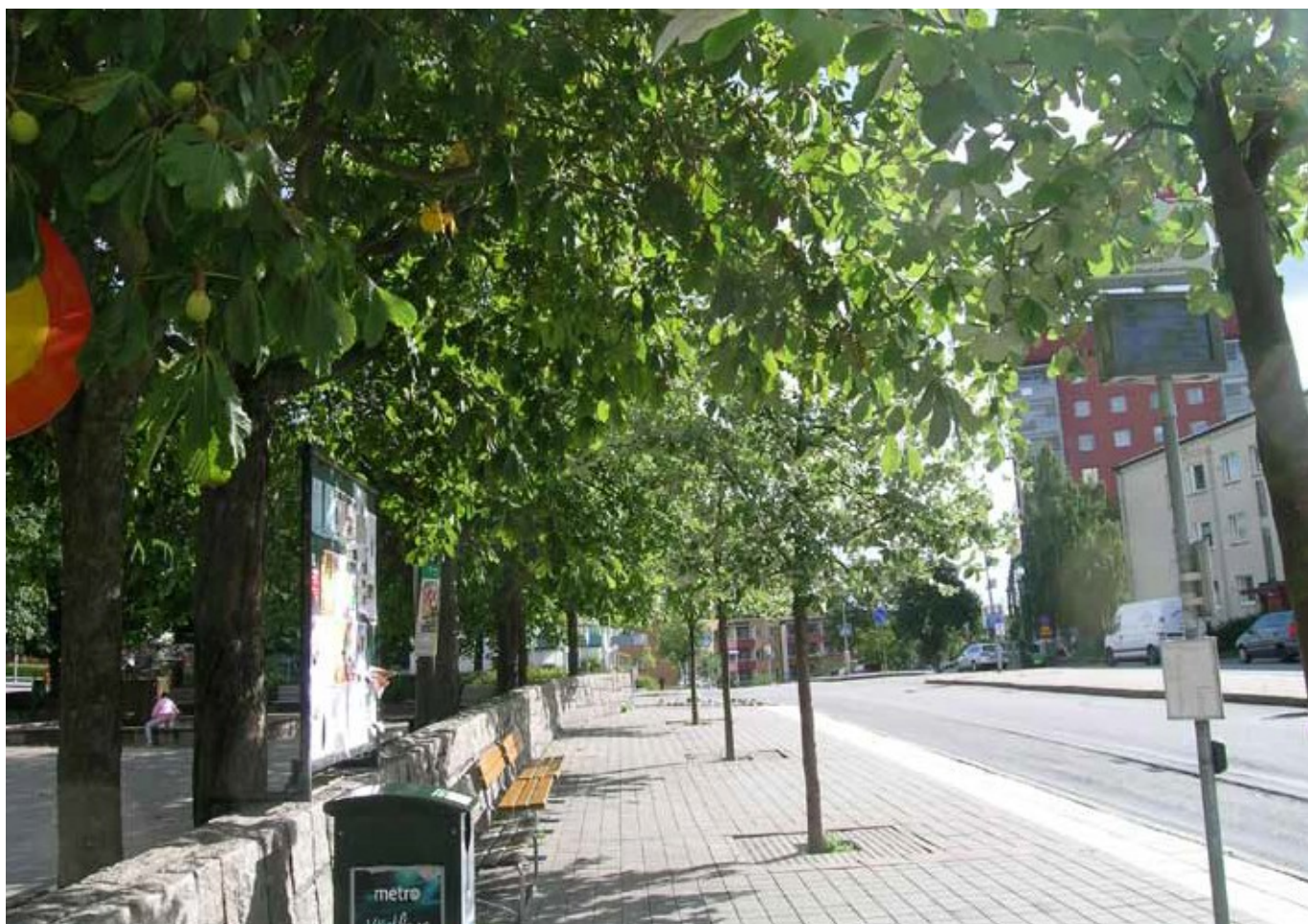
Lönträden på torget.



Lönnplanteringen fortsätter mellan bostadsbebyggelsen på torget.



Källängstorget, inventering och åtgärdsförslag.
Svart = hästkastanj, ljusgrön = oxel, mörkgrön = lönn



Källängstorget, nyplanterade oxelträd som kronkonkurrerar med hästkastanjerna.

2 Baggebytorget

Plantering: Trädrad med ursprungligen 11 aplar (*Malus* spp.) längs parkeringen vid Bodalsvägen. På torget finns tre äldre lindar, sju nyplanterade avenbokar (*Carpinus betulus*), en äldre fontänpil (*Salix* sp.) och en nyplanterad hassel (*Corylus* sp.).

Skötsel: Lidingö Stad är markägare och sköter planteringarna.

Historia

Baggebytorget ligger längs Bodalsvägens mjukt slingrande sträckning. Trädgårdsarkitekt Walter Bauer har gestaltat bostadsområdets vägrum och parkytor mellan husen. Området och torget byggdes under 50-talet och stod färdigt ca 10 år senare. Lindraden är därför troligen från början av 60-talet. Torget har tidstypisk fontän och skulptur.

Nuvarande utseende

I apelryden längs parkeringen finns tre luckor och tre ytterligare träd har en del döda grenar. Träden på själva torget är däremot i gott skick.

Framtid

På sikt behövs troligen nyplantering av hela apelryden längs parkeringen. Avenbokryden på torget kan med fördel utvidgas något mot söder längs husets östra gavel. Första avenboken står något för nära lindryden för att kunna utveckla sin krona och kan ev flyttas.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

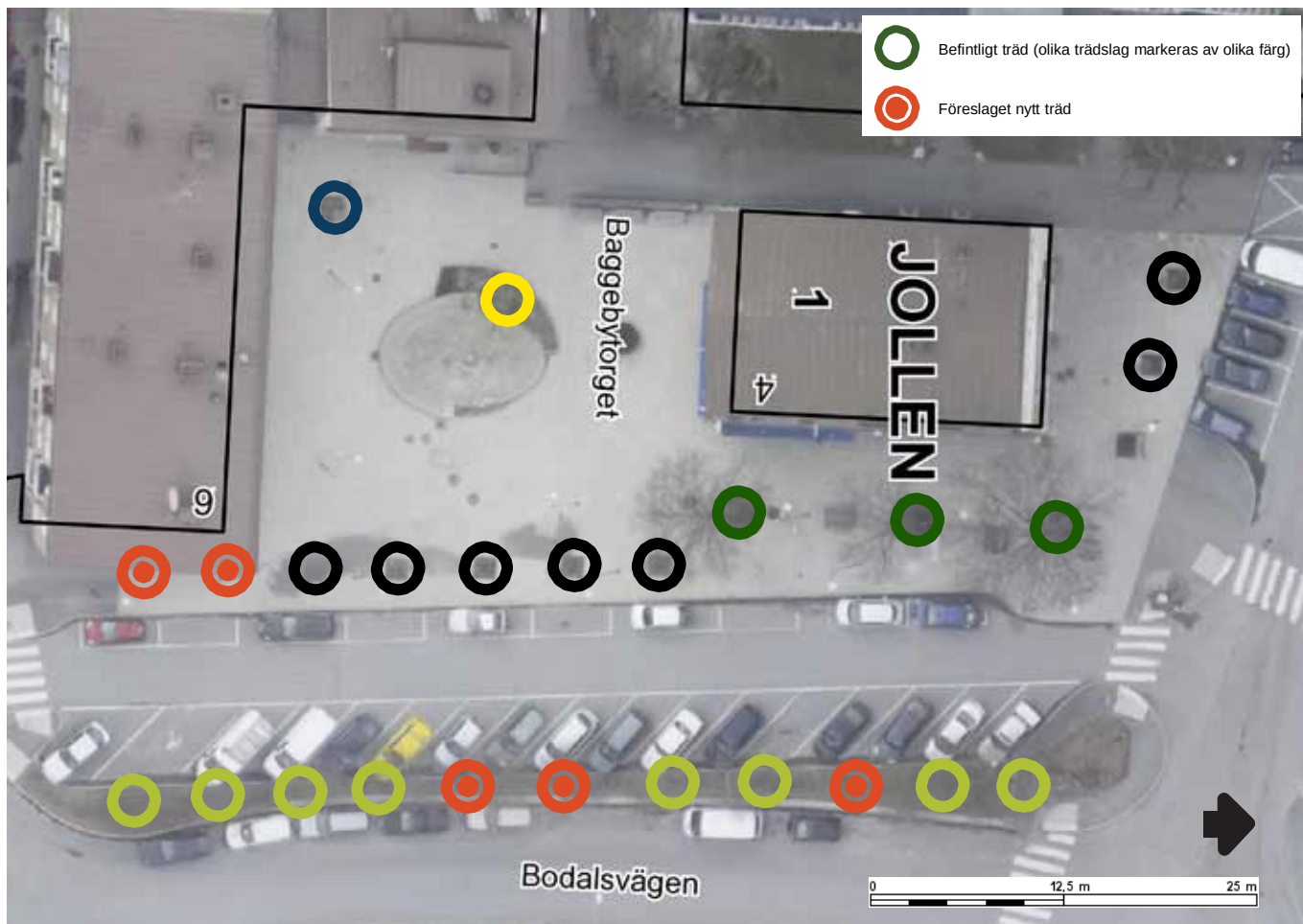
Nyplantering av tre aplar utmed parkeringen. På torget föreslås nyplantering av två avenbok gärna i storlek lik befintliga. Lindarna behöver beskäras på grund av närheten till fasaden.



Avenbok på Baggebytorget, sikt mot söder.



Bodalsvägen: aplarna utmed parkeringen, sikt mot norr.



Baggebytorget, inventering och nyplanteringsförslag.
Ljusgrön = apel, mörkgrön = lind, grå = avenbok, blå = hassel, gul = pil



Baggebytorget, nyplanterad avenbok till höger, stora lindar i bakgrunden, pil vid dammen till vänster.

3 Larsbergstorget

Plantering: Vid västra entrén finns en grusyta med körsbär (*Prunus* sp.) och en inramning med två oxelrader (*Sorbus* sp.). Mot söder finns en gångata som är planterad med 10 lönnar (*Acer* sp.). Två äldre ekar markerar övergången mot Larsbergsparken. Inom norra delen finns en trädrad av sex äldre lönnar utmed en mer trädgårdsliknande yta med rabatter och några nyplanterade träd: två körsbär, en rödek (*Quercus rubra*) och en vingnöt (*Pterocarya fraxinifolia*).

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även planteringarna.

Historia

Larsbergs torg och centrum stod klart i slutet av 1960-talet. Kring torget uppfördes flerfamiljshus och ett fullt serviceutbud. Torget står i direkt förbindelse med Larsbergsparken genom gångatan mot söder, där parkens entré markeras av två stora ekar. Torgets västra, centrala och norra delar har nyligen genomgått en upprustning.

Nuvarande utseende / Framtid

Inom västra delen är de flesta träd i gott skick. Oxlarna står ganska tätt och på sikt bör bedömas hur kronkonkurrensen kan minskas. Inom södra raden finns två oxlar som har betydlig mindre storlek. Gångatans lönnplantering (sex träd) har varierande storlek. De som står sydligast är störst. Lönnarnas trädgropar är belagda med gatsten och ger dåliga växtförhållanden. Ekarnas kronor har vuxit mot närstående bebyggelse. Inom den nyanlagda norra delen är alla träd i gott skick, även de gamla lönnarna.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Krongallring av gångatans ekar och lönnar.
Förbättring av växtgropar i hårdgjorda ytor.



Torget västra entré, två rader av oxel, körsbär på grusytan.



Lönnraden utmed torgets norra del.



Ekarna vid entrén till Larsbergsparken.



Lönnraden i gångatan, i bakgrunden syns ekarna, sikt mot söder.



Larsbergs torg, inventering. Svart = oxel, gul = körsbär, ljusgrön = lönn, mörkgrön = ek, brun = vingnöt.

4 Breviks torg

Vägen: Södra Kungsvägen.

Träd: Gammal solitär ek (Quercus robur), en rest från det tidigare kulturlandskapet.

Skötsel: Lidingö Stad är väghållare och sköter även trädet.

Historia

Eken är sannolikt 50 - 100 år gammal. Höjden på marknivån kring trädet upprätthålls genom stödmurar och trappsteg.

Nuvarande utseende / Framtid

Trädet är i gott skick och kan utveckla en viss vidkronighet på grund av det öppna torgläget. Eken har stort värde, både kulturhistoriskt och som ett lokalt landmärke.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Inga särskilda åtgärder behövs. En liten skylt med information om trädets historia kan vara lämpligt.



Breviks torg, inventering



Sikt mot väster



Sikt mot norr

Trädplan för Lidingö

1 Elfviks fruktträdgård

Park: fruktträdgård vid Elfviks Gård

Träd: kombination av äldre och nyplanterade fruktträd

Lidingö Stad sköter parken.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Elfviks Gård, gamla och nyplanterade fruktträd inom västra delen.

Historia

Vid sekelskiftet 1900 fanns en stor fruktträdgård vid Elfviks gård enligt en planteringsritning från 1896.

Nuvarande utseende

Med tiden har träd efter träd försvunnit och i dag finns det bara enstaka träd kvar av den ursprungliga fruktträdgården.

Framtid / Förslag

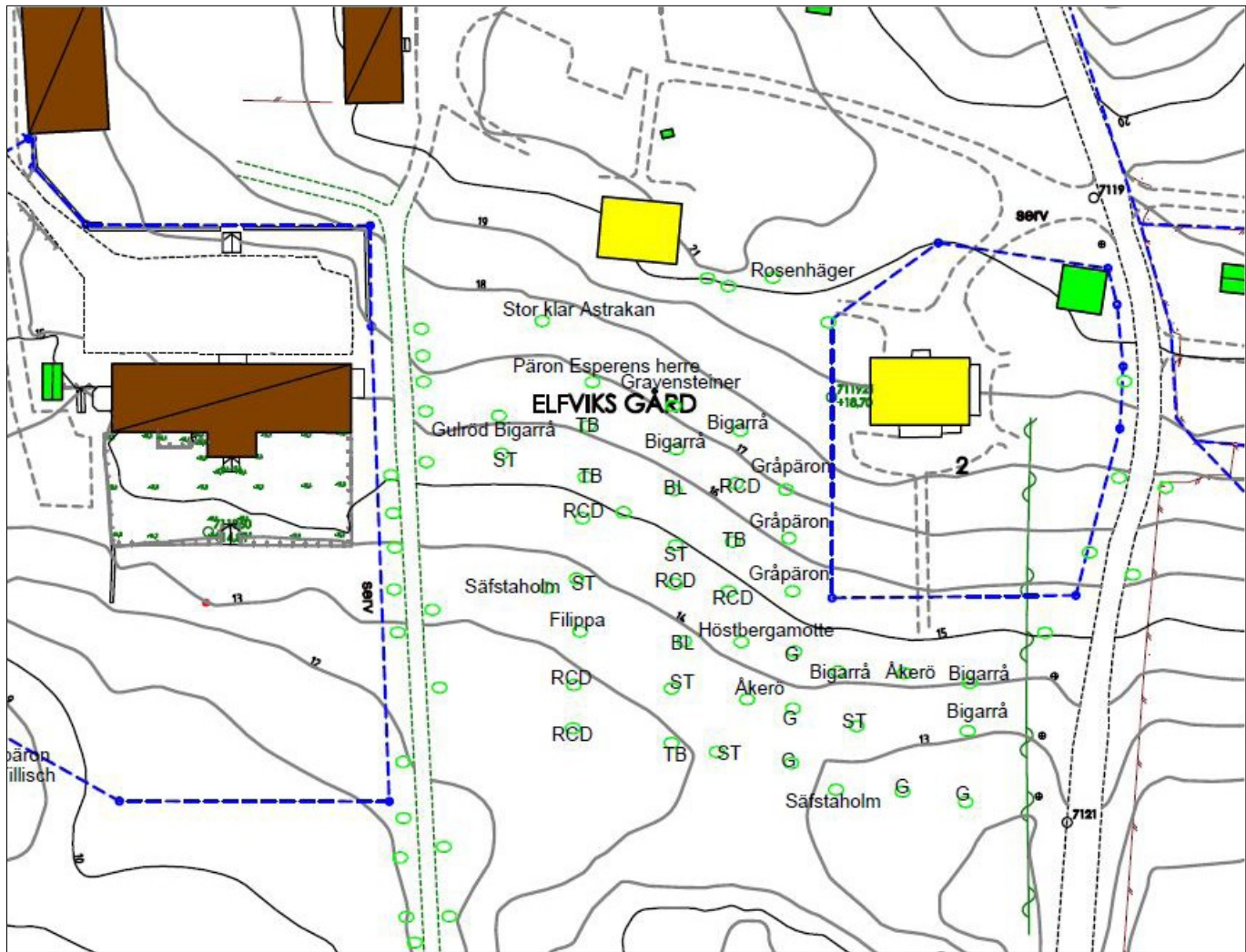
Som en del av vårdprogrammet för parken vid Elfviks Gård renoverar Lidingö stad fruktträdgården. Parkområdet ingår numera i Långängen-Elfviks naturreservat.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Renoveringen omfattar bl.a. nyplantering av fruktträd, placering av skydd (stängsel) mot rådjur mm och viss avverkning av skuggande träd. Såväl fruktträdssorter som placering av träden har valts utifrån 1896 års ritning och växtförteckning över Elfviks park. Det handlar om 30 nyplanterade fruktträd: äpplen, päron, plommon och körsbär. Sorter har också valts så att korspollinering möjliggörs.



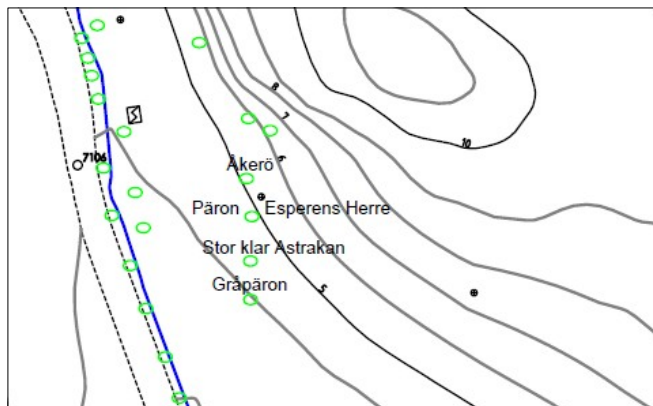
Elfviks Gård, gamla och nyplanterade fruktträd inom västra delen.



Frukträdgård Elfviks gård, planteringskarta (Lidingö Stad)

FORKLARINGAR:

ST	SIGNE TILLISCH, ÄPPLE
TB	TRANSPARENCE BLANCHE, ÄPPLE
G	GRAVENSTEINER, ÄPPLE
BL	BONNE LOUISE, PÄRON
RCD	REINE CLAUDE d'OULLINS, PLOMMON



Elfviks gård, inventeringskarta västra delen utmed Söderåsvägen (Lidingö Stad)



Frukträdgård Elfviks gård, öster om huvudallén, sikt mot söder.
Gamla och nyplanterade fruktträd.



Frukträdgård Elfviks gård, öster om huvudallén, sikt mot öster.

2 Hersby trädgård

Vägar: Mellan Ekholmsnäsvägen och Kämpavägen.

Park: Park för närboende med lekplats och fruktträd.

Lidingö Stad sköter parken.

Historia

Hersby trädgård är från början av 1900-talet och är nu en gemensam park med lekplats för de boende.

Fruktträdgården ligger innesluten av radhusbebyggelse.

Nuvarande utseende / Framtid

Fruktträdgården består till största delen av gräsyta med spridda päron- och äppelträd. Bland äppelträden går det bland annat att finna sorterna Kannika, Oranie, Citronäpple, Åkerö och Rosenhäger (Walter Bauer,

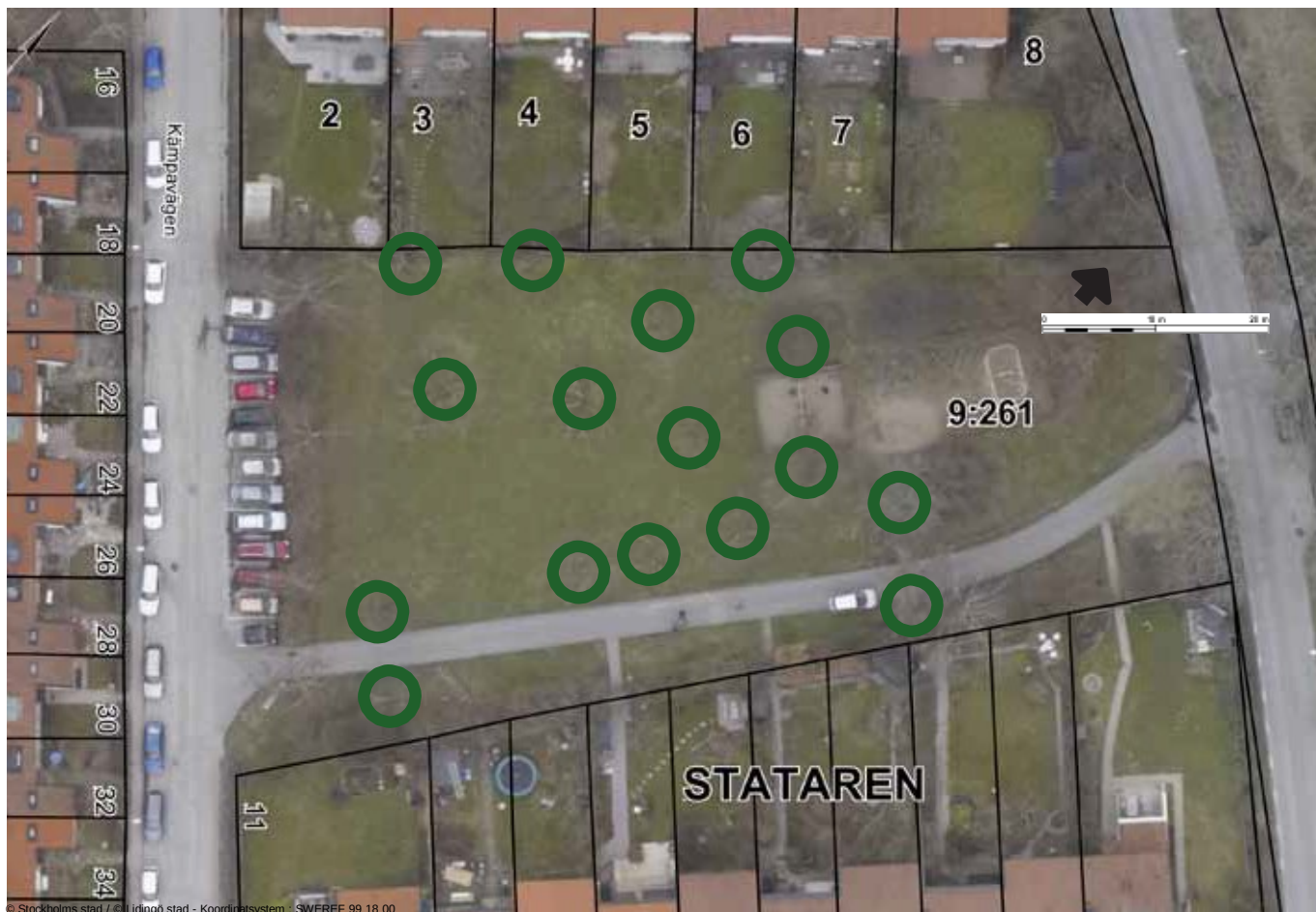
Restaurering av parker). De flesta av äppelträden är ihåliga och några har angripits av rötsvamp men det är ändå möjligt att de lever länge till.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Först när något träd dött finns det plats och anledning att plantera nya fruktträd.



Sikt mot sydväst



Hersby trädgård, inventering . Grön = blandad plantering med äpple och päron.

 Befintligt träd (olika trädslag markeras av olika färg)



Lekplats.



Gammalt päronträd.

3 Bo Gårds fruktträdgård

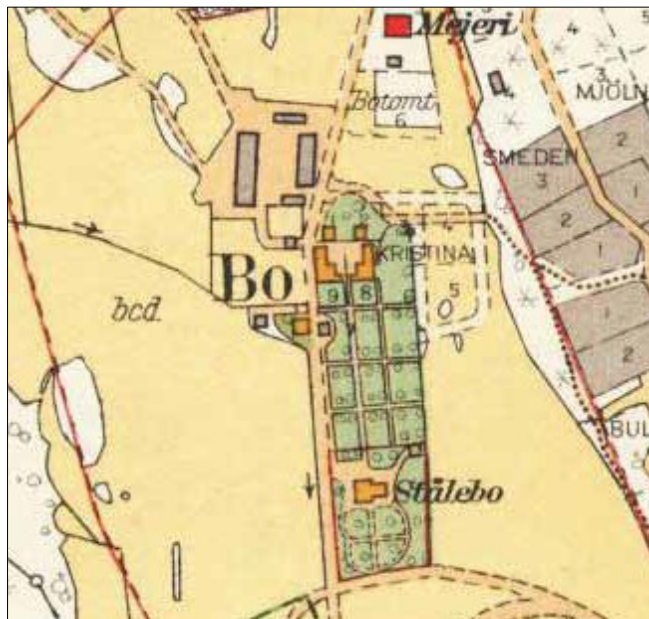
Vägar: Park utmed Grönstavägen och Toftvägen.

Fruktträdgård: Söder om Bo Gård, utmed Grönstavägen och Toftvägen, finns en rektangulär parkyta med en del äldre fruktträd, många med ihålig stam. Träden har troligen planterats i slutet på 1800-talet och de flesta kommer trots rötskadade stammar att leva vidare i ytterligare något eller några decennier.

Lidingö Stad är väghållare och sköter även parken.



Häradsekonomska kartan (1901-1906). Lantmäteriets arkiv.



Stockholm med omnejd 1917-1925. Kartavd, Geobiblioteket, SUB.

Historia

Bo gård har anor från tidig järnålder. Tidigare var gården lokaliserad till kvarteret Rönnen, öster om den nuvarande gården, men har sedan 1777 haft nuvarande placering. Idag består gårdsanläggningen av två flyglar och två mindre paviljonger. I anslutning till gården fanns en fruktträdgård och några av äppelträden finns fortfarande kvar. Träden har troligen planterats i slutet på 1800-talet. Även gårdens stora vårdträd, en lind från 1700-talet, finns kvar.

Nuvarande utseende / Framtid

I dagsläget finns ca 10 äldre äppel- och päronträd kvar. De flesta kommer trots rötskadade stammar att leva vidare i ytterligare något eller några decennier. I trädraden finns flera luckor. Det finns även några äldre solitära träd i parken, bl.a. två gamla stora lindar, några hamlade lindar och några askar.

Frågan är om parken även i framtiden ska präglas av äppelträd. Alternativet är att de gamla träden lämnas åt sitt öde och nyplantering sker med t ex päron.

Skötsel / Nyplanteringsförslag

Nyplantering av päron kan ske i luckorna. En ny rad kan planteras längre ut mot Grönstavägen. De gamla äppelträden skulle behöva beskärning.



Bo Gårds fruktträdgård, inventering och nyplanteringsförslag.

-  Befintligt träd (olika trädslag markeras av olika färg)
-  Befintligt träd, nyplanterat / mindre storlek
-  Föreslaget nytt träd



Gammalt päronträd.



Sikt mot norr.

Översiktskarta

Alléer

sida

①	Tyktorpsvägens allé	6
②	Hustegaholms gård	9
③	Östra Yttringe	12
④	Kristinehäll	14
⑤a	Elfviks gård - Elfviksvägen	16
⑤b	Elfviks gård - Söderåsvägen	18
⑤c	Elfviks gård - Elfviks Uddväg	22
⑤d	Elfviks gård - Huvudallé	24
⑥	Kyrkallén - Lidingö Kyrka	26
⑦	Ekholmsnäsvägen - Hersby Gård	28
⑧	Västra Allén - Brevik	31
⑨	Stora Allén - Brevik	34
⑩a	Hövdingevägen - Brevik	38
⑩b	Södra Kungsvägen - Brevik	40
⑪	Östra Allén - Brevik	42
⑫	Ekholmsnäs gård	44
⑬	Skärsätra gård - Näckrosvägen	46
⑭	Vasavägen - Klotpilallé	48
⑮	Rönnvägen - Fågelsträcket	50
⑯	Villatorget - Bygge och Bo	52
⑰	Islinge Hamnväg	54
⑱	Hörnet Stockholms-Kyrk-Vasavägen	56
⑲a	Krykvägen - Lönnallé	58
⑲b	Krykvägen - Hamlade lindar	60
⑲c	Krykvägen - Björkallé	62
⑳	Vasavägen - Björkallé	64
㉑	Lerbovägen	66
㉒	Södra Kungsvägen	68

Torg

sida

1	Källängstorget	70
2	Baggebytorget	72
3	Larsbergstorget	74
4	Breviks torg	76

Fruktträdgårdar

1	Elfviks fruktträdgård	77
2	Hersby trädgård	80
3	Bo Gårds fruktträdgård	82

Översiktskarta

